

NESTENSKI

Letnik XXX.

Celovec, petek, 29. avgust 1975

Štev. 35 (1725)

Pritožba KHD zavrnjena

V zvezi s postopkom proti ORF-u pred komisijo za zagotovitev pravnega izvajanja zakona o avstrijskem radiu in televiziji, katerega je sprožil KHD zaradi filma „Tujci v domovini“, sta osrednji slovenski organizaciji naslovili na omenjeno komisijo telegram, v katerem med drugim pišeta: „NSKS in ZSO se hočeta udeležiti postopka, ki ga je sprožil KHD proti ORF-u pred komisijo za zagotovitev pravnega izvajanja zakona o radioteleviziji kot intervenienta na strani ORF-a. ... Slovenski organizaciji hočeta doprinesiti dokaz, da film „Tujci v domovini“ avtorice dr. Brandstallerjeve v polni meri ustreza — tako po naslovu kakor po vsebini — določilom zakona o radioteleviziji, zlasti glede v tem zakonu zasidrane obveze za objektivno poročanje.“

Čeprav komisija ni vzela na znanje upravičene zahteve koroških Slovencev, je bila v ponedeljek izrečena v bistvu pravilna razsodba: pritožba KHD je bila — razen v treh točkah — zavrnjena. Ta razsodba je sprožila na Koroškem nov val ogorčenosti med koroškimi meščanskimi politikami in množičnimi me-

diji: kakor že v diskusiji po filmu, so se tudi tokrat poslanci Kerstnig, Deutschmann in Scrinzi v komentarjih k razsodbi „merili“, kdo od njih zna boljše nastopati proti koroškim Slovincem in kdo bo drugega v

Kreisky išče zvezo s FPÖ

V zvezi z državnozbornimi volitvami, ki bodo 5. oktobra, je zvezni kancler dr. Kreisky pred zbranimi žurnalisti izjavil, da se ne more ogreti za veliko koalicio z ÖVP, ker je le-ta konservativna — liberalno se kaže samo pred volitvami. Kar se tiče velike koalicije, je nadaljeval kancler, pa je itak znano, da so jo nekoč v tisku označili za najslabšo vseh vladnih oblik, danes pa jo spet hvalijo in vzdigujejo v nebesa.

Zvezni kancler dr. Kreisky se danes zavzema za malo koalicio z FPÖ, kar utemeljuje s tem, da so v tej stranki „Izredno progresivne mlade sile“. Kje dr. Kreisky vidi progresivnost teh mladih sil, je upravičeno vprašanje, ki si ga stavi demokratično avstrijsko ljudstvo.

svojem nacionalizmu še prekosil. Ravno izjave teh politikov so najboljše dokaz, da smo koroški Slovenci dejansko „tujci v domovini“: tako je izjavil Deutschmann v Kleine Zeitung, da je največji del koroškega prebivalstva ogorčen nad razsodbo; s to izjavo ignorira slovensko manjšino, saj ni Slovencev, ki bi se kdajkoli izrekli proti filmu dr. Brandstallerjeve. A to za ljudsko stranko ni merodajno. Tudi Kerstnig je zopet pokazal svojo naravnost bolešno skrb za turizem, ko je že v diskusiji opazil za največjo pomanjkljivost filma, da ni delal turistične reklame, zdaj v zvezi z razsodbo pa poziva ljudi, ki so s filmom zadovoljni, na dopust na Koroško. Samo pa je Kerstnig pozabil dostaviti, da nimamo samo lepih pensionov in jezer na Koroškem, ki vabijo letoviščarje, ampak tudi Irgovine v Celovcu, kjer v izložbah dobesedno piše „Gatterer und Brandstaller sind in Kärnten unerwünscht!“ To pač ni ravno privlačno za turizem na Koroškem.

Tudi Scrinzi je v bridkih besedah tožil v KZ svojo bol. Razburja se, da se komisija ni dala ustrahovati od teh nekaj tisoč podpisov, ki so jih menda zbirali nemški nacionalisti proti filmu „Tujci v domovini“. To pa je za Scrinzija argument, da je razsodba bila neobjektivna... Naj so naši politiki še tako „ogorčeni“ nad dunajsko razsodbo, vendar izven Koroške se tudi oficijalne institucije upajo nastopati proti Kärntner Heimatdienst. In to je za nas dokaz, da naš upravičeni boj za naše pravice pridobiva vedno več simpatij in podpore.

Velik odmev na konferenco neuvrščenih v Limi

Danes se bo končala konferenca zunanjih ministrov neuvrščenih držav v Limi, glavnem mestu Peruja. Tja so delegati konference pripotovali pretekli ponedeljek, le-teh je bilo skupno z gosti vred 110, kar je impozantno število. Na prvem sestanku so zunanji ministri za zaprtimi vratmi sklepali o sprejemu novih članic in tozadevno sprejeli zadovoljiv sklep. Glavna točka konference neuvrščenih v Limi pa je bila ocena aktualnega političnega položaja na svetu, zlasti Bližnji vzhod, palestinsko vprašanje, Južna Afrika in kolonializem sploh, problemi Latinske Amerike, Ciper, Indokina in Indijski ocean kot območje miru. Enako težo so na konferenci posvetili tudi mednarodnim gospodarskim problemom in to posebno z ozirom na posebno zasedanje generalne skupščine OZN, ki se bo pričelo v ponedeljek in se bodo nekateri predstavniki neuvrščenih držav iz Lime, direktno napotili v New York.

Konferenca neuvrščenih v Limi bo na prihodnji generalni skupščini imela velik vpliv, saj so se zunanji ministri neuvrščenih držav dogovorili o skupni akciji prav glede mednarodne gospodarske situacije, ki najbolj prizadeva države „tretjega sveta“. Zastopniki neuvrščenih bodo na 30. rednem zasedanju generalne skupščine OZN stavili tudi predloge za krepitev vloge OZN. Take in druge predloge ter akcije oziroma koordinacijo neuvrščenih so sprejeli na konferenci v Limi. Zato je tudi razumljivo, da je vsa svetovna javnost pozorno spremljala potek konference v Limi od koder je nad tisoč dopisnikov iz vsega sveta poročalo o poteku tega pomembnega srečanja zunanjih ministrov neuvrščenih držav.

V gibanju neuvrščenih držav Jugoslavija zavzema vidno mesto, saj je prav predsednik Tito bil pobudnik za to gibanje, ki danes dejansko pomeni faktor v svetu, mimo katerega tudi velesili ne moreta. Zanimivo je, da so na konferenci v Limi zaprosile za sprejem v gibanje neuvrščenih nekatere države, ki so trenutno blokovsko vezane in so pripravljene opustiti svojo blokovsko angažiranost. To je vsekakor velik korak v širjenju neuvrščenosti ter potrjuje čedalje večji pomen tega gibanja.

Na predlog jugoslovanskega zunanjega ministra Miniča so v članstvo sprejeli Palestinsko osvobodilno gibanje (PLO) ki sicer nima lastnega ozemlja, niti lastnečasne vlade, vendar pa se bojuje za ozemlje in tako predstavlja državo, ki so ji vzeli zemljo ter je ena njenih pravic za vrnitev tega ozemlja. Vsa ostala osvobodilna gibanja so na konferenci avtomatično sprejeli v polnopravno članstvo.

Na konferenci neuvrščenih v Limi so se dogovorili, da bo prihodnja konferenca neuvrščenih prihodnje leto v Colombu.

Ob pričetku novega šolskega leta

V kratkem se bo pričelo novo šolsko leto. Starši slovenske narodnosti bodo v teh dneh postavljeni pred odgovorno nalogo, namreč, da svoje otroke, če jim hočejo zagotoviti pouk tudi v materinščini, prijavijo k dvojezičnemu pouku.

Te pravice se starši lahko poslužijo v prvih desetih dneh po pričetku novega šolskega leta. Prijavo morajo napraviti ustmeno ali pisмено pri ravnateljstvu šole. To sicer ni v skladu z enakopravnostjo slovenskega človeka v deželi, je pa trenutno edina možnost, da svojemu otroku nudimo pouk tudi v materinščini. Zato se tembolj poslužimo te pravice in pokažimo svojo odločnost in ljubezen do materinega jezika. Hkrati pa s tem svojim otrokom damo priložnost, da se od vsega začetka učijo dva jezika, kar jim bo v poznejšem življenju v korist. Z znanjem obeh jezikov pa bodo naši otroci ljubili svoje ljudstvo hkrati pa spoštovali tudi druge narode. Poznavanje kulture lastnega naroda ter kulture večinskega naroda pa je brez dvoma najboljši prispevek za dobro sožitje v deželi.

Ne pustimo se zavajati od narodnih nestrpnostev, ki skušajo dokazovati, da učenje dveh jezikov otroku škoduje, kajti dognano je, da otroka učenje dveh jezikov nikakor ne obramenjuje, nasprotno, njegovo mišljenje postane bolj prožno in mu kasneje lajša učenje tretjega in četrtega jezika. Metoda učenja več jezikov v mladih letih zagovarjajo vsi priznani pedagogi v svetu in je zato sleherni profiargumentacija neumesna in lažna.

Zato prijavite svojega otroka k dvojezičnemu pouku.

Egipt in Izrael dosegla delen sporazum

Kljub popuščanju napetosti na svetu, obstajajo še vedno nevarna žarišča, iz katerih se lahko hitro sproži nov vojni spopad. Takšno žarišče predstavlja slej ko prej situacija na Bližnjem vzhodu, kjer je že četrto stoletja položaj „ne vojna ne mir“. Čeprav so arabske države v letu 1973 vodile zmagoslavno vojno proti Izraelu in osvobodile dele zasedenega ozemlja, vprašanje Bližnjega vzhoda še zdaleč ni

rešeno. Tam se križajo interesi različnih kapitalističnih elementov, ki bi si z nafto arabskih držav radi zagotovili vpliv in oblast nad Evropo. ZDA se pri tem načrtno poslužujejo Izraela — umetno tvorjene države — ki ne predstavlja nič drugega kot imperialistično predstražo za ameriške interese. Brez ogromne gospodarske in vojaške podpore — ki gre v milijone in milijarde dolarjev — ta država ne bi mogla samostojno živeti niti mesec dni.

Vendar se je v zadnjem času vnel boj palestinskega in arabskih narodov za popolno osvoboditev vseh od Izraela zasedenih področij in tudi na diplomatski ravni pride Izrael vedno bolj v izolacijo. To je vznemirjalo merodajne kroge v ZDA in je zato hitel „leteči politik“, zunanji minister Kissinger na Bližnji vzhod, da bi tam utrdil ameriški vpliv. S svojo „politiko nihanja“ od države do države je dosegel nov sporazum, o katerem pa so si opazovalci že zdaj na jasnem, da le-ta ne bo doprinesel ničesar k miru na tem področju sveta, saj v bistvu ne vsebuje nobenih pomembnih sprememb. Izrael se bo pomaknil na nekaj kilometrov nazaj proti vzhodu — tako da se bo povečala neoborožena cona. Egipt pa ni pristal na zahtevo Izraela, da bi podpisal mirovni sporazum in se s tem dokončno odpovedal svojemu od Izraela zasedenemu ozemlju. V bistvu torej ostane — kljub lepim besedam — vse pri starem, vojna nevarnost se ni zmanjšala, to pa zlasti tudi zato, ker ni bilo govora o Palestincih, ki so največja žrtev umazane politike v tem delu sveta. Vpliv ZDA se je časno v tem področju spel povečal, saj bodo imeli po novem sporazumu možnost, da si na nakazanem področju lahko zgradijo svoje vojaške postojanke pod pretezo, da ščitijo Izrael. Vendar pa gre pravični boj palestinskega in arabskih narodov za osvoboditev zasedenih ozemelj naprej.

Zimbabve: boj se nadaljuje

Javna občila v Avstriji so pretekle dni obširno poročala o pogajanjih med voditelji črnega osvobodilnega gibanja v Zimbabvi — to je pravo ime za Rodezijo — in predstavniki samozvane fašistične vlade v Rodeziji s Smithom na čelu. Njegova vlada že desetletja izkorišča 6-milijonski avtohtoni narod črncev, ki nima niti najmanjših pravic v soodločanju. Manjšina belcev, ki šteje komaj 270 tisoč pripadnikov, črnce diskriminira in jih obravnava kot sužnje, ki morajo delati za najnižje mezde na svetu in to predvsem za ameriške in angleške koristi.

Toda kjer vlada nasilje in pritisk, se pojavlja odpor. In zato je postal odpor črnega osvobodilnega gibanja pod vodstvom ZANU v Zimbabvi tako močan, da mu Smithova fašistična strahovlada ni več kos. Zato je začel Smith s ponujanjem pogajanj o „odpravi ali pomilitivni diskriminacije“ in o „soodločanju črncev“. Hkrati pa je sprožil nov val fašističnih grozodejstev in nasilja proti črnemu

prebivalstvu, da bi tako s „sladkim kruhom in bičem“ zatrl pravični boj ljudstva. Pri tem mu zvesto pomagata ZDA in Velika Britanija, ki sta močno zapleteni v izkoriščanje prebivalstva in militaristično in gospodarsko tesno sodelujeta s Smithovim režimom. A glasno napovedana pogajanja so se končala dva dni po začetku. Kajti zimbabvsko ljudstvo se ne namerava pogajati o „soodločanju“ ali „omilitivni diskriminacije“, marveč je pripravljeno se pogajati samo o modalitetah takojšnje predaje oblasti legitimnim zastopnikom osvobodilnega gibanja.

Čas, ko je bela manjšina poveljevala črncem, se neizogibno bliža svojemu koncu. Oboroženi boji Guineje Bissao-a, Mozambika in Kapverdskih otokov ter številnih drugih afriških držav, ki so privedli do polne zmage nad kolonializmom, so tudi za ljudstvo Zimbabve svetel zgled v njegovem pravičnem boju za popolno neodvisnost, samostojnost in svobodo.

Starši, poslužite se svoje pravice: prijavite otroke k dvojezičnemu pouku!

Bilanca letošnjega celovškega lesnega sejma potrjuje, da sta lesno gospodarstvo in lesna industrija v krizi

Zaključno poročilo 24. Avstrijskega lesnega sejma potrjuje, da se nahajata lesno gospodarstvo in lesna industrija v krizi. „Močno nazadovanje izvoza lesa v Italijo in druge težave v svetovnem gospodarstvu, so vplivale brez dvoma tudi na naš Avstrijski lesni sejem“ ugotavlja med drugim zaključno poročilo.

Kljub temu skušajo nekateri politiki sedaj pred volitvami to dejstvo zanikati, ali ga označiti kot ne preveč pomembno. Hkrati pa v isti sapi trdijo, da je lesno gospodarstvo za Avstrijo, posebno pa še za Koroško zelo pomembna gospodarska panoga. Ta zadnja trditve vsaj kar se Koroške tiče, drži. Saj je bila Koroška udeležena pri celotnem avstrijskem izvozu najvažnejših lesnih produktov leta 1974, kar z 26,1 odstotka. Pri izvozu jamskega lesa (Grubenholtz) z 38,6 odstotka, iglastega nežaganega lesa s 36 odstotka, listnatega nežaganega lesa s 30,6 odstotka in pri izvozu drogov za električno in telefonsko napeljavno pa kar s 77,5 odstotka celotnega avstrijskega izvoza. Ti podatki jasno pričajo, da je v tej gospodarski panogi zaposlenih veliko delovnih ljudi na Koroškem.

Iz statističnega priročnika za Koroško za leto 1974 je razvidno, da je od 202 656 na Koroškem zaposlenih, kar 27 169 zaposlenih v gozdarstvu in kmetijstvu, v turistični gospodarski panogi pa 15 141. Trgovina s svojimi vejami zaposluje 21 902 osebi na Koroškem. Potemtakem zavzemata gozdarstvo in kmetijstvo eno najbolj pomembnih mest v gospodarstvu Koroške.

Ce pa pri tem še upoštevamo, da tudi predelovalna lesna industrija, od številnih manjših mizarskih obratov, tja do velikih obratov ivernih plošč in takih, ki izdelujejo pohištvo, zaposluje precejšnje število delovnih ljudi na Koroškem, potem postanejo trditve nekaterih naših uglednih politikov, da krize skoraj ni, tako absurdne, da jih je treba osvetliti in postaviti v pravo luč. Torej kaj je dolžnost sindikatov? Prvič javno in glasno opozoriti na krizo v tej gospodarski panogi in poiskati in razkrinkati objektivne in neobjektivne vzroke in napake, ki so privedle do te krize. Drugič pa javno priznati, da so v takih krizah najbolj oškodovani prav delavci v tej gospodarski panogi, ki se sedaj zelo bojijo za svoja delovna mesta. Zaradi tega pa jih delodajalci pri delu bolj priganjajo in jim grozijo z odpustitvijo. Kajti povsem jasno in razumljivo je, da bo podjetnik, potem ko bo prekalkuliral, da se mu pod danimi pogoji ne splača več producirati, začel odpustiti delavce.

Vemo tudi, da je odpovedni rok prav pri nekvalificiranih delavcih najkrajši.

Torej kdo je prva žrtev gospodarske krize? Vsekakor delovni človek. Vsak, pa naj si bo to politik, gospodarstvenik ali kdo drugi, ki govori o gospodarski krizi, mora, če hoče biti po-

šten, omeniti tudi delovnega človeka, katerega kriza najbolj prizadene. Rezultati prizadevanj za delovnega človeka, pa bi morali biti med drugim predvsem v povečanju denarne podpore brezposelnim.

Sedanji predsednik ÖVP pa v svojem volilnem programu govori le o zamrznitvi plač in cen, o zaščiti delovnega človeka v gospodarski krizi pa niti besede. Tudi koroški deželni glavar Wagner se na otvoritvi Avstrijskega lesnega sejma tega, za delovnega človeka najbolj bolečega problema ni dotaknil.

Da je kriza v lesnem gospodarstvu, to zdaj vemo, to so nam povedali tudi v zaključnem poročilu 24. Avstrijskega lesnega sejma. Kdo je najbolj prizadet, tega nam niso povedali. Tudi v zaključnem poročilu o tem ni kaj slišati. Med drugim piše v poročilu: „Sie zwingen (gospodarske težave — op. pisca) die Maschinenherzeuger noch härter zu kalkulieren...“. Kaj je posledica tega in kdo to najbolj občuti, to iz poročila ni razvidno.

Tudi med nami koroškimi Slovenci ni malo takih, ki so bolj ali manj odvisni od gozdarstva in predelovalne lesne industrije. Mnogi gozdni delavci iz Obirske, Remšenika, Lobnika, Lepene, Šajde, Sel, Slovenjka Plajberka in drugih predelov južne Koroške, služijo svoj kruh pri tujih in domačih veleposrednikih. Ogromno število manjših in srednjevelikih kmetov je močno odvisno prav od vsakoletne prodaje manjših količin lesa.

Precej manjših mizarskih obratov nevarno občuti krizo. Veliko število delavcev v predelovalni industriji se boji za svoja mesta. Podobna slika je tudi v drugih predelih Koroške.

V nadaljevanju pravi poročilo, da je trgovina z konzumnim blagom doživela poživitev in da na tem področju krize ni tako močno čutili. V nadaljevanju poročilo navaja nekaj novih tehničnih izumov, ki so na 24. Avstrijskem lesnem sejmu bili deležni velike pozornosti. Sem spada vsekakor takoimenovana „Düngepillle“ (pilula za mineralna gnojila), ki nekaj let urejuje potrebo po hranilnih snoveh mlade rastline (smreke, jelke in podobno).

Madžari so tokrat predstavili zelo poceni stroj za lupljenje lesa, ki je za individualno uporabo. Seveda je bilo razstavljenih celo vrsto strojev in priprav, bodisi za transport, podiranje ali pa za obdelavo vseh vrst lesa. Številna podjetja so predstavila tehnično izboljšane stroje, ki so pri obiskovalcih vzbudili veliko zanimanje.

Sovjetska zveza, Češkoslovaška in Danska so pokazale vrsto montažnih stanovanjskih hiš, za katere je bilo veliko zanimanja.

Na 24. Avstrijskem lesnem sejmu je znašal odstotek tujih razstavljalcev 46 odstotkov.

Zvezna republika Nemčija, Italija, Jugoslavija in Poljska so priredile tiskovne konference in posebne sprejeme.

24. Avstrijski lesni sejem je obiskalo 266 691 obiskovalcev. To je za 6 odstotkov več kot lansko leto.

HEIDELBERG. — V zahodnih industrijskih državah zbolj zaradi raka vsak tretji prebivalec in v dvajsetih odstotkih smrtnih primerov ugotovijo raka kot vzrok smrti. Prof. dr. Gustav Wagner ugotavlja, da se je v zadnjem desetletju število smrtnih primerov zaradi raka na pljučih pri moških potrojilo. Letno naštejejo že več kot 20.000 takih primerov.

Mimo cigarete sodijo med povzročitelje raka na pljučih tudi kemijske tvarine, ki se nahajajo v onesnaženem ozračju.

LONDON. — V Veliki Britaniji so začeli veljati predpisi, ki preprečujejo reklamo za tobak s slikami, na katerih so športno razviti mladeniči in gola dekleta. Po teh predpisih mladine ne smejo spodbujati h kajenju, prav tako pa jih ne zavajati, češ da tobak vpliva na spolno privlačnost, učinkovitost pri delu in sproščenost. Tudi fotografij slavni osebnosti ne bodo smeli več uporabljati za reklamo, katere namen je, zagotoviti čim večjo prodajo tobačnih izdelkov.

POŠIROKEM SVETU

ATENE. — Iz skladišča ameriškega letalskega oporišča Sud na Kreti je izginilo orožje: letalske bombe in municija v vrednosti pet milijonov dolarjev. To je sporočilo veleposlaništvo ZDA v Atenah. „State Department“ je potrdil vest, da je izginilo orožje iz skladišča NATO pakta v Grčiji.

Grška vlada je pripravljena plačati ZDA med tri in pet milijonov dolarjev za izginulo orožje, ki ga pogrešajo že trinajst mesecev. V atenskih uradnih krogih menijo, da je Washington hote šele sedaj objavil informacijo, predvsem zaradi ponovnega proučevanja možnosti ameriške vojne pomoči Turčiji.

ALŽIR. — Za uvod v letošnje sedme sredozeške igre v Alžiru je generalna skupščina mednarodnega komiteja sredozeških športnih iger izglasovala, da bodo osme sredozeške športne igre leta 1979 v Splitu. To mesto je dobilo 16 glasov, medtem ko je za kandidaturu Casablance glasovalo 9 držav.

BEOGRAD. — Veleposlaništvo republike Južni Vietnam v Beogradu je objavilo sporočilo svoje vlade ameriškega vetu v varnostnem svetu, zaradi katerega je bilo preprečeno sprejetje dveh vietnamskih držav v OZN. V sporočilu je povedano, da je to umazana poteza ZDA, ki je v nasprotju z naravo OZN. Ta veto hkrati spodbija republiko Južni Vietnam in DR Vietnamu njuno zakonito pravico do članstva v svetovni organizaciji.

To ravnanje Američanov, je rečeno v sporočilu vlade republike Južni Vietnam, razodeva, da so Američani slej ko prej sovražniki vietnamskega ljudstva. Vietnamski državni pa oblikujeta svojo politiko na razvijanju prijateljskih odnosov z vsemi narodi v korist ohranitve miru, neodvisnosti, demokracije in zagotavljanja razmer za družbeni napredek.

V sporočilu je rečeno, da so se ZDA — s tem da so se okoristile s pravico vetu v varnostnem svetu — postavile po robu veliki večini človeštva. S tem so hkrati nastopile proti pravici drugih narodov do samoodločbe. Vladi vietnamskih držav želita, da generalna skupščina oceni ameriško stališče in prisili ZDA, da ga spremenijo.

CAPE CANEVERAL. — Proti Marsu že leti do sedaj najpopolnejša vesoljska sonda, ki bo že julija prihodnjega leta mogla odgovoriti na eno izmed najbolj radovednih vprašanj: ali so prebivalci Zemlje edina živa bitja v vesolju? Ameriška vesoljska ladja „Viking 1“ je prejšnji četrtek poletela iz Cap Canaverala s pomočjo rakete „Titan-centaur“. Do Marsa bo potovala 303 dni po vesoljski poti 813 milijonov kilometrov. Del vesoljske ladje, ki se bo spustil na Mars, bo 90 dni raziskoval tla, iskal lišaje, bakterije in ambere. Če bo to našel, bo preko drugega dela, ki bo ostal v krožnici, že v 20 minutah sporočil odkritje v zemeljski vesoljski center.

MOSKVA. — Latvijski farmacevti so odkrili nov preparat „Celnovokain“, ki ga lahko uporabljajo kot anestetik. „Celnovokain“ deluje pri anesteziji trikrat močneje, kot zdravilo pa je štiri do petkrat učinkovitejše in je manj toksičen od novokaina, običajnega anestetičnega sredstva. „Celnovokain“ deluje dva do petkrat dalje od novokaina, odvisno od vrste operacije. Novo zdravilo se lahko uporablja pri zdravljenju bronhialne astme, z njim tudi uspešno zdravijo rane na želodcu. Samo v dveh tednih se je zarasla rana na želodcu bolnikom, ki so bili bolni že več let. V gastroenterološkem centru republiške klinične bolnišnice v Latviji so z novim zdravilom pozdravili že okrog 100 bolnikov. Sovjetsko ministrstvo za zdravstvo je že odobrilo industrijsko uporabo „Celnovokaina“.

LIMA. — Glavni poveljniki perujskih, bolivijskih in čilskih oboroženih sil so se dne 28. avgusta pod vodstvom perujskega premiera Moralesa Bermudeza, da bi ustvarili podlago trojne pogodbe o nenapadanju in o ohranitvi miru na jugu Latinske Amerike. Akcijo za podpis trojne pogodbe, je začela perujska vlada, ki se še posebej zavzema za to, da bi ohranili mir na tem območju.

BEOGRAD. — Član zveznega izvršnega sveta in podpredsednik jugoslovanskega dela mešanega komiteja za ekonomsko sodelovanje s Kuvajtom Janko Smole, je imel pretekli teden pogovore z ministrom za vladna vprašanja Kuvajta, Abdelom Azizom Huseinom.

V razgovorih so ugotovili obojestransko zadovoljstvo nad doslej doseženimi rezultati bilateralnega sodelovanja.

Poseben delež v ekonomskih odnosih med državama zavzema finančno-investicijsko sodelovanje, ki po obsegu in raznovrstnosti predstavlja dober primer, kako je mogoče sodelovanje med neuvrščenimi ter državami v razvoju. Primer udeležbe Kuvajta v financiranju jugoslovanskega naftovoda v vrednosti 125 milijonov dolarjev kaže, kako je mogoče s kombinacijo več virov financiranja uresničiti gradnjo velikih objektov, pomembnih za več držav.

Graški jugovzhodni sejem se uveljavlja

Pod internacionalno gospodarsko depresijo, ki se bo, po mnenju uglednih strokovnjakov šele konec tega in začetkom prihodnjega leta spremenila v prid novega konjunktornega vzpona, so letos trpeli že nekateri sejmi; nekateri so celo že morali odpovedati pripravljene prireditve. Zaradi teh pojavov je v debatah že večkrat padla beseda o „utrujenosti sejma“. Neki mednarodno priznani strokovnjak za sejme je k temu pred šele nekaj tedni med drugim dejal: „Vedno večje število razstavljalcev in vedno večje razstavne površine na določenih evropskih sejmih govorijo nedvomno proti geslu „utrujenosti sejma“. Sejmi imajo prav gotovo bodočnost, če je njihova koncepcija razstave glede proizvodne in prodajne politike orientirano na tam zastopane gospodarske kroge. Pravilno pripravljene sejmi imajo bodočnost tudi zato, ker ni drugega trgovskega in informacijskega medija, ki bi na široki mednarodni podlagi nudil obrtnim podjetnikom možnosti opazovanja, izmenjavo informacij in sklepanje kupčij. Mnogi, vendar žal ne vsi razstavljalci, se poslužujejo teh možnosti, ki bi jih bilo treba še intenzivneje in številčneje izkoristiti. Sejmi so neizmerno važen instrumentarij za pospeševanje prometa in igravo odločilno vlogo v gospodarskem procesu.“

Graški sejem o sebi lahko ponosno ugotovi, da ni čutil ničesar o takoimenovani „utrujenosti sejma“. Tako jesenski sejem 1974 kakor tudi pomladni sejem 1975 sta bila popolnoma zasedena, nad 90 odst. razstavljalcev se je pri običajni anketi izreklo „zelo zado-

voljno“ ali „zadovoljno“ s pridobljenim trgovskim uspehom in tudi število obiskovalcev je doseglo običajno moč. In kar se tiče izgledov za jesenski sejem 1975: povpraševanje po prostorih za razstavljanje na prostem, kakor tudi v halah, je močno in tudi dejstvo, da se številni novi razstavljalci prizadevajo, da bi se udeležili sejma, dokazuje nezmanjšano privlačnost graškega sejma, ki si je v polni meri zaslužil ime, ki so mu ga dali inozemski strokovnjaki, da je „modelni sejem Evrope za obrate srednje velikosti“. To v celoti zadovoljivo sliko pripisujemo dejstvu, da gleda vodstvo graškega sejma bodočnosti v obraz in se zato pravočasno usmerja na obetajoči se gospodarski razvoj. Elastična koncepcija razstavne in sejemске politike se vedno zavzema za tiste panoge in dele panog, o katerih je pričakovati, da bodo ustrezale povpraševanju interesiranih kupcev. Na ta način je večina razstavljalcev, tako jeseni 74, kakor tudi pomladi 75 dosegla visoke, deloma celo nepričakovane visoke promete. Nedvomno je vzrok temu tudi dejstvo, da se graški sejem ni specializiral po materialu, marveč po potrebah gospodarstva (investitorjev) in da je postavil strokovne sejme in težišča redno v službo kupcev, katerih nakupi so za uspeh sejma odločilni.

Posebno upoštevanje in pospeševanje interesov kupca je logični sestavni del tiste dobro premišljene sejemске politike, ki jo vodi graški sejem; dobro posvetovani in informirani kupec končno določa trgovski uspeh razstavljalcev in odloča tudi o usodi novih pro-

izvodov, katerih izgledi na trgu se samo lahko pravilno določajo na sejmu. Ne nazadnje pa so tudi odločitve kupcev tiste, ki regulirajo na sejmu — in samo na sejmu — cene proizvodov. Na taki mednarodno priznani prireditvi, kakor je graški sejem bodo razstavljeni v prostorni koncentraciji številni po velikosti in uporabnosti enakovredni produkti: tukaj se zainteresiranemu investitorju nudijo, ne da bi izgubljal dragoceni čas, možnosti primerjave v kakovosti in ceni. Tu se tudi lahko prisili razstavljalce in to v njihovem lastnem interesu, da se orientirajo po cenah in kvaliteti v konkurenci iz 15—20 držav. Uporaba vseh teh možnosti ustvari tisti fluidum in tisto atmosfero, ki je še prav posebno značilna za graški sejem.

Ta sejem, ki ga po svojem vestno izdelanem konceptu razstave lahko imenujemo „specializirani sejem“, bo tudi na letošnjem jesenskem sejmu od 27. septembra do 5. oktobra predstavil veličastno razstavo največjih proizvodov in servisov obrtnega gospodarstva, industrije, trgovine ter turizma na mednarodni podlagi. Dokazal bo tudi, da so bile znane raziskave in tehnični razvoj neutrudljivo dejavni in da so rezultati tega dela bili kljub sedanjemu gospodarskemu položaju, uspešni, saj nudijo investitorju in potrošnikom najsodobnejše proizvode.

In zdaj k raznim težiščem sejma: „Avstrijski gradbeniški sejem“, ki ga organizira graški velesejem vsako jesen, je tudi letos popolnoma razprodan in je, ker so

Pred novo prosvetno sezono

Poletje se nagiba h kraju. Pred nami so jesenski meseci, čas ko naša prosvetna društva in tudi centralne organizacije pripravljajo svoje prosvetne načrte. Seveda je pred tem potreben pogled nazaj, kako je delo potekalo v preteklem času, ali je bilo izvedeno, kar so si posamezne organizacije zastavile kot cilj. Brez dvoma so tu društva, ki niso le dosegla svojih ciljev, marveč so zdaleka presegla svoje načrte in je trenutno zatišje na prosvetnem področju povsem upravičeno. Priznati pa je tudi treba, da povsod ni bilo doseženo kar so si prosvetlaš ob začetku zastavili kot cilj. Tu bo treba poiskati vzroke in premisliti, kako v prihodnje stvar napraviti bolje.

V glavnem pa je slika povsem razveseljiva, saj je število prirediteljev posameznih društev močno naraslo, posebno prireditve v času turistične sezone. Pa tudi gostovanj z obeh strani meje so se odvijala po načrtu, tako med centralo, kot med posameznimi društvi. Brez dvoma pa bo v začetku nove prosvetne sezone potrebno temeljito premisliti kako priti do novih prijemov in doseči še večjo odzivnost in zanimanje za kulturno udejstvovanje našega človeka. To je v glavnem naloga odborov v posameznih organizacijah. Z dosego zastavljenih ciljev pa je neobhodno potrebna koordinacija s centralo in to v vseh pogledih. Najvažnejši je stalni stik s tajništvom, ki za krajevna društva skrbi za vsestransko pomoč. Vedno znova se je pokazalo, da je delo zamrlo tam, kjer so odpravljali kontakti, da pa so beležili uspehe, kjer so vezi med centrom in društvom obnovili. Marsikje je prišlo do obnove društva, društvenega zbora ali druge kulturne dejavnosti.

Če smo objektivni moramo priznati, da na področju knjižničarstva v splošnem še nismo prišli z mrtve točke. To je sicer splošni pojav na svetu, vendar ponekod že beležijo močno zanimanje za knjigo. Za nas koroške Slovence pa je branje knjige dvojnega pomena: je najboljši učitelj materinščine ter posrednik slovenske kulture. Prav

poznavanje slovenske kulture in lepote našega jezika, našemu človeku najbolj manjka, posebno v bolj odmaknjenih krajih in prav tam narodna zavest najbolj popušča. Ne bomo nič povedali novega, če tu zapišemo, da sleherni osvajač svojim podložnikom najprej vzamejo knjigo, najmočnejšega posrednika kulture njegovega naroda. To se dogaja še danes, sicer le v bolj skriti obliki, a zato nič manj nekulturni. Slovensko knjigo naš otrok večinoma spozna šele izven šole. To so po navadi knjižni darovi ob novem letu ali ob drugih priložnostih. Vendar je to premalo. Mlademu človeku je treba zbuditi ljubezen do knjige sploh. In prav v tem oziru ima Slovensko prosvetno društvo posebno nalogo. Zato bo v novi prosvetni sezoni treba premisliti, kako knjigo približati našemu mlademu človeku, da bo naposled

segel sam po lepem branju in da se bo poslužil tudi domače ali centralne knjižnice in da bo naposled čutil potrebo po svoji domači knjižnici, da bo knjige tudi kupoval. To je brez dvoma trda pot, je pa najboljša za ohranitev naše kulturne zavesti in jezika.

V sodobnosti potujoče knjižnice čedalje bolj pridobivajo na veljavi. Obe osrednji kulturni organizaciji sta pred časom dobili svojo potujočo knjižnico. Ponekod so bili zabeleženi lepi uspehi. Ljudje, posebno mladina je rada segla po slovenski knjigi. Vendar je treba priznati, da v tem oziru še ni bilo storjeno vse. Tu sicer ni namen dajati navodil kako napredovati na tem področju, naj pa bo to pobuda k razmišljanju, kako knjigo približati našemu človeku.

Naša prosvetna dejavnost se po večini odvija ob petju in igranju. Vse to pa je za širjenje naše kulture premalo, čeprav je pesem naše najbogatejše in izvorno kulturno sporočilo. Mi moramo poznati še druge kulturne dobrine slovenskega naroda. In čim več jih bomo poznali, tembolj bomo vedeli in znali ceniti svojo kulturo, s tem pa bo trdnjša tudi naša narodna zavest.

Slovinci imamo razmeroma močno sodobno književnost, tudi med nami koroškimi Slovenci. Je pa med našimi rojaki razmeroma malo tiskanih, ki poznajo imena naših ustvarjalcev in njihova dela. Na žalost so naši avtorji bolj znani v matični Sloveniji kot tu na Koroškem. Krajevna prosvetna društva bi prav ob predstavljanju potujočih knjižnic imela lepo priložnost, da predstavijo še svoje domače književnike. Nekaj primerov v zadnjih letih je pokazalo, da so literarni večeri z domačimi ustvarjalci pisane besede bili zelo uspešni.

Tudi tečaj za katerokoli področje kulturne dejavnosti so bili uspešni in bi jih kazalo spet vključiti v redne načrte posameznih društev. To je le kratko razmišljanje pred novo prosvetno sezono in naj služi kot pobuda k pripravi načrta za prihodnjo prosvetno delo, ki ga bodo naše kulturne organizacije pripravile za novo prosvetno obdobje.

OBVESTILO

ZVEZE SLOVENSКИH IZSELJENCEV

Zveza slovenskih izseljencev obvešča, da bo imela v nedeljo 7. septembra 1975 s pričetkom ob 14.30 uri v prostorih gostilne Šoštar v Globasnici svoj

REDNI OBČNI ZBOR povezan s tradicionalnim DRUŽABNIM SREČANJEM

Vsakoletni občni zbor je postal tradicionalni DAN IZSELJENCEV — dan spomina na skupno trpljenje, ko so nas preganjali z domače zemlje, ker smo ljubili svoj rod in materin jezik, pa tudi dan opomina, da moramo ostati zvesti idealom, za katere smo koroški Slovenci doprinesli že toliko žrtev.

Letošnji dan izseljencev bo ob 30-letnici zmage nad fašizmom v znamenju 30-letnice vrnitve iz pregnanstva. Prisrčno vabljene bivši izseljenci z družinami, prijatelji in znanci!

Zveza slovenskih izseljencev

125 let smrti Nikolausa Lenau-a

22. avgusta je minulo točno 125 let, odkar je umrl največji avstrijski lirik in pesnik Nikolaus Lenau. V uradni literarni zgodovini in znanosti ga imajo še danes za otožnega lirika in pesnika smrti in boleznih, padanja listov jeseni. Tako ga spozna tudi avstrijska šolska mladina; kajti avstrijska literarna znanost je primorana, da upošteva Lenau-a v raznih šolskih literarnih knjigah, saj je bil največji virtuoz liričnega jezika, ki je kdajkoli deloval v Avstriji.

Vendar pa pomeni Nikolaus Lenau za avstrijsko ljudstvo mnogo več; s svojimi pesmimi je dokazal, da je mogoče uporabljati liriko za

propagiranje revolucionarnih bojev sveta. S svojo liriko je Lenau pozdravil avstrijsko meščansko revolucijo 1848 in s tem dokazal, da se tudi avstrijski umetniki neposredno potegujejo za svetle ideale, ki jih je že postavila francoska revolucija: svoboda, enakost, bratstvo.

V svojih pesmih je Nikolaus Lenau izražal globoko sočutje in solidarnost z ameriški indijanci in madžarski cigani, ki so se borili za enakopravno življenje; z veseljem je pozdravil boj poljskega ljudstva za nacionalno osvoboditev.

Vendar naša literarna znanost to vse negira. Ona raje razpravlja o „lepoli“ Lenauvega jezika, o „ritmiki“ njegove poezije itd. In to vse ločeno od vsebine njegovih pesmi.

Takšno ravnanje je bilo tudi značilno za čas, v katerem je Lenau živel. Čimbolj se je zavzemal za pravični boj narodov in ljudstev, tembolj ga je izolirala avstrijska kulturna družba. Ob nerazumevanju družbe in zaradi popolne izolacije kulturnega življenja, je ta veliki avstrijski lirik umrl v neki dunajski umobolnici.

Ta veliki pesnik našega sosednega naroda je vreden naše najvišje časti in je treba, da vidimo njegovo delo v tem duhu, v katerem je pisal: v duhu svobode, enakosti in bratstva med narodi in ljudstvi.

Novo odkrita dela Friedricha Engelsa

Nedavno so v literarnem arhivu v Marbachu v NDR odkrili nova dela soustvarjalca znanstvenega socializma Friedricha Engelsa. Odkrili so članke, ki jih je takrat 20-letni Engels pod nekim psevdonimom objavil v „Stuttgarter Morgenblatt für gebildete Leser“ in „Augsburger Allgemeine Zeitung“ v letih 1840/41. V teh člankih opazimo zlasti Engelsovo zanimanje za glasbo, literaturo in gospodarska vprašanja. Novo odkrita dela Friedricha Engelsa so izdali v posebni znanstveni publikaciji.

Gradišćanski Hrvati dobijo muzej

Dolgoletna želja hrvaške manjšine na Gradišćanskem bo v bližnji prihodnosti uresničena — dobili bodo svoj narodnostni muzej. Hrvaški muzej bo stal v občini Stinatz, ki je še danes pretežno Hrvaška. Za muzej bodo pripravili staro kmečko hišo, ki je značilna za življenjski stil gradišćanskih Hrvatov.

Predniki Stinaškega prebivalstva so pred 400 leti pribežali pred Turki na Gradišćansko. Že od takrat se gradišćanski Hrvati zavzemajo za svoj muzej. Le-ta naj kaže narodnostno kulturo Hrvatov v Avstriji.

Da so se merodajni politiki nenedoma spomnili hrvaških želja, je nedvoumno hvalevredno. Vendar pa se ne moremo otrestiti vtisa, da je sklep o postavitvi muzeja v neposredni zvezi z bližnjimi volitvami in da hočejo merodajni politiki s tem muzejem pomiriti gradišćanske Hrvate v njihovem boju za narodnostne pravice. Vendar se prav gotovo ne bodo vsi Hrvati dali postaviti v muzej, marveč se bodo naprej borili za pravice, ki jim gredo.

DUŠAN NEČAK

Volitve v Kmetijske zbornice na Koroškem po drugi svetovni vojni

b) uživalci in najemniki pod točko a) imenovanih zemljišč; najemniki le, če obdelujejo zemljišča na svoj račun;

c) osebe, ki niso lastniki, uživalci ali najemniki, pač pa se na področju Koroške na svoj račun bavijo s kmetijsko ali gozdarsko dejavnostjo kot glavnim poklicem (planšarji, mlekarni, smolarji in podobno);

d) osebe, ki so bile najmanj deset let lastniki, uživalci ali najemniki v smislu točk a) in b), ki so se med tem časom ukvarjale s kmetijsko in gozdarsko dejavnostjo in se po tem niso oprijele drugega poklica in imajo redno bivališče na Koroškem;

e) vodilni nameščenci na Koroškem ležečih kmetijskih in gozdarskih obratov, ki so upravičeni samostojno voditi te obrate in jih zastopati na zunan (npr. vodilni upravniki ekonomij na veleobratih, gozdarji in gozdni upravniki kot vodje gospodarstev na veleobratih, direktorji posestev gozdarji in nadgozdarji z velikim ali večstranskim delokrogom, direktorji osrednjih posestev in gozdni direktorji).

Nekatere spremembe so samo navidezne, le posledica drugega načina naštevanja. Tako na primer juridične osebe niso izgubile svojega mesta v kmetijski zbornici, niso jih pa več posebej izrecno imenovali. Nekatere pojme so natančneje določili, tako npr. obrate in zemljišča v zvezi z novim zakonom o zemljiškem

4 davku. Glavne vsebinske spremembe pa so v naslednjem: cenz, ki je znašal pred vojno 2 ha in 20 ha za gozdna zemljišča, leta 1974 1 ha in 20 ha, leta 1951 pa 1 ha in 10 ha, postane enoten in znaša en hektar za vsa, tudi gozdna zemljišča.

Odpade tudi postavka, da morajo lastniki in uživalci svoja zemljišča obdelovati na lasten račun: zdaj zadostuje že lastništvo ali užitek; obdelovanje na svoj račun se zahteva le še od najemnikov. Obe ti spremembi zvišujeta število volilnih upravičencev za volitve v kmetijsko zbornico. Toda dve nadaljnji spremembi imata nasprotno tendenco in število volilnih upravičencev krčita. Prvič odpade zdaj prejšnja točka d), ki je dajala članstvo v kmetijski zbornici tudi lastnikom zemljišč, če so nad polovico življenjskih stroškov krili s kmetijsko ali gozdarsko dejavnostjo. Drugič se podaljša za užitkarje doba, ko so morali biti lastniki, uživalci ali najemniki. Pred vojno je znašala 20 let, leta 1951 je bila znižana na 5, zdaj je spet dvignjena, to pot na 10 let.

Volilno pravico so po zakonu o kmetijski zbornici iz leta 1951 dobile vse tiste fizične osebe, ki so bile člani kmetijske zbornice, ne glede na državljanstvo, če so pred 1. januarjem volilnega leta izpolnile dvajset let starosti, niso bile izključene (oziroma bi ne bile izključene) od volilne pravice v

koroški deželni zbor in so v eni izmed občin na Koroškem imele redno prebivališče, pa tudi vse pravne osebe, članice kmetijske zbornice, ki so imele sedež na Koroškem (čl. 48).

Volilni red iz leta 1951 je v nekoliko drugačni formulaciji ponovil iste določbe (čl. 18). Zakon o kmetijski zbornici iz leta 1959 je ohranil iste določbe, črtal pa je potrebo po rednem prebivališču v eni koroških občin (čl. 51), prav tako volilni red iz leta 1961 (čl. 18).

V načelu je volilna pravica osebna. V primeru, da je več lastnikov, uživalcev ali najemnikov istega zemljišča, ima volilno pravico le eden in sicer tisti, ki je zakoniti zastopnik ali pooblaščenec večine soupravičencev (računano po velikosti deležev). Edina izjema so zakonci. V primeru, da sta oba zakonca edina solastnika, imata oba volilno pravico. Pravne osebe na volitvah predstavlja njihov zakoniti zastopnik ali opolnomočenec, ki pa mora imeti pravico voliti v koroški deželni zbor. Vsak volilni upravičenec ima samo en glas, razen v primeru, da je obenem opolnomočenec pravne osebe (čl. 48, 1959 čl. 51, volilni red 1961: čl. 18).

Ob vsakih volitvah se mora sestaviti volilna komisija (Wahlbehörde), v kateri so predsednik, ki je vodja volitev (Wahlleiter), ter nekaj prisodnikov. Vsak prisodnik mora imeti namestnika, ki ga v primeru zadržanosti nadomešča. V občinah je predsednik volilne komisije župan ali od njega imenovani namestnik, v deželi glavar ali od njega imenovani namestnik. Občinske volilne komisije imajo 3—12 prisodnikov, okrajne 6—12, deželne pa 12, od katerih morajo biti 3 sodniki

ali bivši sodniki. Prisedniki (razen sodnikov) morajo biti volilni upravičenci za volitve v kmetijsko zbornico, imenovani pa so na predlog posameznih strank. Posamezne stranke so zastopane v komisijah v sorazmerju z rezultati zadnjih volitev v deželno kmetijsko zbornico na dotičnem področju. Stranka, ki bi po tem sorazmerju ne dobila svojega prisodnika v volilni komisiji, pa se lahko vendarle po zaupniku (brez glasovne pravice) udeležuje sej volilne komisije, če je na zadnjih volitvah v deželno kmetijsko zbornico dobila vsaj tri mandate, sej deželne volilne komisije pa tudi brez tega pogoja (čl. 6—16 volilnega reda).

Stranke, ki želijo nastopati na volitvah, morajo najmanj enaindvajset dni pred volitvami predložiti volilno listo občinski, okrajni ali deželni volilni komisiji. Predlog za volitve v krajevni kmetijski zbor mora podpisati najmanj pet volilnih upravičencev iz te občine, za volitve v okrajno kmetijsko zbornico najmanj dvajset volilnih upravičencev iz okraja in za volitve v deželno kmetijsko zbornico najmanj petdeset volilnih upravičencev. V volilno listo lahko posamezna stranka zapiše največ dvakrat toliko kandidatov, kolikor je mandatov. Volilna lista mora vsebovati strankarsko oznako, po kateri se loči od drugih list in seznam po vrstnem redu, ki mora biti označen z arabskimi števkami. Za vsakega kandidata morajo biti navedeni ime in priimek, poklic, rojstna letnica, naslov in hišno ime. Po določbah iz leta 1961 mora dati kandidat tudi svoj pismeni pristanek (čl. 32). Istega leta je bilo tudi določeno, da je vsaka stranka dolžna prispevati k stroškom volilnega postopka določeno vsoto (1000 šilingov za deželne volitve itd.) (čl. 32).

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

Peta likovna kolonija mladih v Vuzenici ob Dravi

Petič je letos osnovna šola v Vuzenici pod vodstvom neumorno požrtvovalnega organizatorja in pedagoga ravnatelja Lajzeta Gobca v sodelovanju s Slovensko prosvetno zvezo v Celovcu, Zvezo kulturnoprosvetnih organizacij Slovenije ter Kulturno skupnostjo občine Radlje, priredila likovno kolonijo mladih.

la v Vuzenici v nedeljo 17. avgusta popoldne. Od ponedeljka do sobote je pod nadzorstvom in strokovnim vodstvom likovnih pedagogov in umetnikov Marije Senekovič in Štefana Kresnika likovno ustvarjala in se poleg tega ukvarjala z drugimi. Tako so bila na programu tudi športna srečanja, obiski galerij,

oder in podali pester kulturni program v telovadnici tamošnje šole. Obsežna dvorana je bila zastavljena s panoji, katere so krasili raznovrstni umetniški izdelki mladih s Koroške in radeljske občine. Spregovoril je ravnatelj šole, Lojze Gobec, ki je povzdignil to peto srečanje v mali jubilej. Poudaril je prizadevanje tamošnjega šolskega kolektiva in drugih organizacij, da bi mogli čim učinkoviteje pomagati koroškim Slovencem v boju za svoj narodni obstoj. Izročil je priznanja organizacijam, ki so pri uresničitvi teh likovnih kolonij aktivno sodelovale, med drugim tudi Hanziju Weissu kot predsedniku Slovenske prosvetne zveze. Spregovoril je tudi predsednik kulturne skupnosti občine Radlje, ki je naglasil, da naj bi se ideja, ki je zaživela v Vuzenici, razširila tudi na druge kraje, šole in organizacije. Besede zahvale je v imenu SPZ spregovoril Tomaž Ogris. Po izmenjavi daril pa je sledila družabnost, pri kateri so se tudi starši pobliže spoznali in navezali medsebojne prijateljske vezi.

Slikarstvo je dajalo okvir temu tednu skupnega bivanja koroških in vuzeničkih mladincev. Če pa je kdo videl zaključno razstavo pa je obstrmel od začudenja, kako se je moglo v enem samem tednu toliko ustvariti. Dejstvo je, da so se v minulih letih in brez dvoma tudi letos pod vodstvom likovnih pedagogov Marije Senekovič in Štefana Kresnika tudi med koroškimi mladinci zbudili talenti, ki niso več zaspali. To dejstvo samo bi lahko navdalo organizatorje te likovne kolonije z zadovoljstvom. Toda slikarstvo je bilo le eden, ne pa edini namen tega srečanja mladih. Korošci so se spoznavali z rojaki, spoznavali so prijatelje in doživljali, da svet ni samo nemški. Nekateri so v Vuzenici znova odkrili in vzljubili lepote svoje materine besede. Poleg tega pa so se usposabljali za kulturno in družbeno delo. In taka bilanca je za vse organizatorje brez dvoma najlepše plačilo za njihov trud.

obisk Raven in Prežihovine, izlet v Maribor in na Pohorje i. dr. V četrtek zvečer je bil na sporedu tudi koroški večer, ki sta ga tokrat za mlade in stare Vuzeničane in goste iz Radelj oblikovala pesnika Milka Hartman in Andrej Kokot ter naša koroška mladinska pesnica Milka Mohar. Brali so iz svojih del, nato pa je sledil razgovor o življenju Slovencev na Koroškem. Zelo zanimiv referat pod naslovom „Kulturna dediščina doline med Pohorjem in Kozjakom“ pa je v okviru tega večera podala mlada likovnica iz Radelj, Sveček Nadja.

Višek likovne kolonije „Vuzenica 75“ pa je bila zaključna prireditev v soboto 23. avgusta ob 17. uri. Potem ko so se mladi nekoliko očistili — saj so malo poprej pred šolo še slikali po asfaltu — so stopili na

dih. Kot že štirikrat doslej, so se srečali tudi tokrat mladi likovniki iz občine Radlje z mladimi ustvarjalci s Koroške. Gostitelji koroških mladincev so bili njihovi vuzenički vrstniki oziroma njihovi starši. Družina mladih čopičarjev se je zbra-

Koroški deželni muzej vabi

Koroški deželni muzej poroča, da je v času od maja do julija obiskalo poslopje deželnega muzeja v Celovcu in njegove podružnice izven Celovca — Stalensko goro, etnološki muzej na prostem v Gospej sveti in arheološki muzej Teurnija — skoraj 55.000 ljudi.

2. julija so v deželnem muzeju v Celovcu otvorili posebno razstavo „Koroško rudarstvo v zgodovini in kulturi“, ki bo odprta še do oktobra.

Možnosti obiska deželnega muzeja v Celovcu in njegovih podružnic so sledeče:

DEŽELNI MUZEJ V CELOVCU do 15. oktobra — od torika do sobote,

TISKARNA

založniške in tiskarske družbe z o. j. Drava

i s č e

vajenca

ki se želi izučiti za črkostavca

Pogoji za sprejem:

znanje obeh deželnih jezikov ter dovršena glavna šola ali nižja gimnazija.

Interesenti se lahko oglašijo pisмено ali osebno na naslov: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, 9170 Ferlach/Borovlje, Dollingasse 4, tel. 250 in 232 ali v podjetju v Podljubelju 41, kjer je možen tudi ogled delovnega mesta.

od 9. do 16. ure, v nedeljo od 10. do 12. ure.

IZKOPANINE NA ŠTALENSKI GORI do 15. oktobra, dnevno od 8. do 18. ure.

ETNOLOŠKI MUZEJ NA PROSTEM v Gospej sveti do 9. oktobra — dnevno od 9. do 17. ure.

ARHEOLOŠKI IN PREDKRŠČANSKI MUZEJ TEURNIA v St. Peter im Holz do 15. oktobra — dnevno od 9. do 12. in 13. do 17. ure.

Št. Jakob v Rožu

Pred nedavnim so dali v promet gorsko cesto na Golico (Koralpe), ki predstavlja novo koroško atrakcijo. Cesta je asfaltirana in široka 5 metrov. V nedeljo pa so tudi v spodnji Ziljski dolini slovesno otvorili gorsko cesto na Ojsternik, imenovano tudi višinska cesta (Höhenweg). Cesta vodi iz Bistrice na Zilji do 1700 metrov visoko nahajajočega se hotela „Ojsternig“. Od tam se nudi čudovit pogled na Zahodne Julijske Alpe na jugu in na zasnežene Visoke Ture na severu. V pičli uri se od tam lahko povzpne na 2052 m visoki Ojsternik ali pa vandramo na Zahomsko planino, kjer še danes stoji nekdanja slovenska planinska postojanka, sedaj last Milonika pd. Korena iz Zahomca.

Vedno se veselimo takšnih in podobnih vesti, da so nekje zgradili kakšno gorsko cesto, ki odpira nov svet tudi višje ležečim področjem in jim s tem da tudi možnosti gospodarskega in turističnega razvoja. Takšno možnost smo imeli tudi občani Št. Jakoba in sosednje rožeške občine, ki pa smo jo na žalost zapravili.

Pašniška zadruga Št. Jakob v Rožu se je resno ukvarjala z mistljo, da bi zgradila cesto na planino Roščica, ki je last omenjene pašniške zadruge. Zadeva je bila že tako daleč dozorela, da so širokovnjaki traso bodoče ceste že imeli zakoličeno in tudi že na papirju. K temu projektu bi finančno prispevala tudi dežela in šentjacobska občina, tako da bi stroški posameznika ne bili pretirani. Čeprav je bilo v glavnem že vse pripravljeno za gradnjo, je cela zadeva propadla samo zaradi kratkovidnosti nekaterih članov omenjene zadruge, ki so se v zadnjem trenutku „premislili“ in glasovali proti temu projektu, češ da bodo stroški previsoki.

Ogromna in lepa planina Roščica, ki ima tudi zimsko športne možnosti razvoja, saj ima izredno lepe smučarske terene, ki se razprostirajo med Kropivnjakom, Babo, sedlom Roščica in Petelinjekom, je slej ko prej nepomembna, ker nima povezave z dolino. Na žalost je šla lepa priložnost po vodi in s tem tudi šansa, da bi se pašniška zadruga ob spremenjenih pogojih tudi lahko gospodarsko reaktivirala. Ko tako beremo in slišimo, kako na Koroškem odpirajo nove gorske ceste, ki odpirajo nove gospodarske možnosti, se nam milo stori, da do tega ni moglo priti tudi pri nas v Št. Jakobu.

Kljub polomu, ki smo ga doživeli s cesto na Roščico, pa izrekamo vsem tistim, ki so se za ta projekt zavzemali, predvsem pobudniku te zamisli Ludviku Lesjaku iz Svaten in Jozeju Miklavčiču iz Ščedma, ki sta bila gonilna sila te vsekakor pametne in ekonomično fundirane zamisli, iskreno zahvalo.

Novosti na dunajskem jesenskem sejmu

Na mednarodnem sejmu na Dunaju, ki bo trajal od 10. do 14. septembra, vam bodo predstavili dve zanimivi sejemski novosti — govornilo napravo za vrata in nov glasbeni instrument imenovan „Fun Machine“.

Posebnost na področju govornilnih naprav za vrata je vsekakor nova naprava imenovana CITOVOX-sistem 810, ki bo na dunajskem jesenskem sejmu praznovala svojo premiero.

Medtem, ko je pri dosedanjih govornilnih napravah bilo potrebno priključiti 5 do 7 žic, sta pri novi aparaturi potrebni samo še dve žici, kar zelo olajša in poenostavi instalacijo oziroma montažo takšne aparature. Kljub samo dveh žicam, ima aparatura iste funkcije kot dosedanja naprava, in sicer, da zvonijo, odpira vrata in da se skozi njo lahko istočasno govori in posluša. Število priključkov sirank je neomejeno.

Govornilna naprava CITOVOX ima moderno obliko. Vgradnja naprave je enostavna in poceni. Govornilna naprava pri vstopu vrat je iz lahke kovine in ima dve vrsti rezervirani za razna imena, ki so osvetljena.

Govornilne naprave CITOVOX vam dobavi Westa-electric, inž. Gerhard Stahlhofer, 1190 Wien, Dollingergasse 2.

Druga atrakcija, ki bo na jesenskem dunajskem sejmu praznovala svojo premiero, je glasbeni instrument „Fun-Machine“, ki prihaja iz ZDA. Instrument je sicer podoben našim orglam, vendar se ga s pomočjo elektronskih naprav — tudi brez glasbene izobrazbe — mnogo lažje obvlada.

Glasbilo „Fun-Machine“ je 110 cm široko, 94 cm visoko in 37 cm globoko. Do sedaj je bilo učenje na podobnih instrumentih težko, saj smo pri igranju morali uporabljati dve roki in še nogo. Novi instrument „Fun-Machine“ pa obvlada izučitev glasbe z malim prstom. V praksi s prstom leve roke dirigiramo kompletno ritmično skupino, medtem ko s prstom desne roke pridružimo še solo-glasove.

Veliki dodatni plus pri tej novosti je po naj sodobnejših pedagoških spoznanjih izdelana glasbena šola, ki jo pri nakupu tega glasbila dobite brezplačno s seboj. Začetniku ni niti potrebno, da bi poznal note; po enem tednu lahko že igra kompletne pesmi. Glasbeni instrument je po svoji odlični konceptiji prav tako primeren za profesionalce, kot za laike. Dobavitelj je Gustav Stingl, Klaviererzeugung, 1040 Wien, Wiedner Hauptstraße 18.

Reško pristanišče pomembno za Avstrijo

Zaradi stalnega večanja gospodarskega prometa po vodnih cestah, nastaja nujna potreba po povečanju kapacitete pristanišč, zlasti tistih, kjer se ne odvija promet samo za svojo lastno državo, ampak tudi še za države, ki niso v posesti morja. Takšno pristanišče je Reka na Hrvaškem, ki je sicer največja jugoslovanska luka, vendar še premajhna, da bi bila kos vedno večjemu gospodarskemu prometu. Zato so sklenili — kakor poroča jugoslovanska poročevalna agencija Tanjug, da bodo še letos pričeli z izgradnjo treh velikih delov reške luke. Tako bodo povečali pristanišče za razsuto blago, Brajdice za centralni jugoslovanski container-terminal in skladišče blaga v Skrljevu.

Po uresničitvi vseh teh velikih načrtov, se bo promet v reškem pristanišču in v luki Sušak povečal od 6,1 na 10 milijonov ton v letu 1980. 70% bo zajelo tranzitno blago, zlasti iz Avstrije, Češkoslovaške in Madžarske. Tudi dežele v razvoju želijo, da bi šel ves njihov gospodarski promet z Evropo preko jugoslovanskih pristanišč, predvsem preko Reke. Izgradnjo reške luke so tudi vedno

močneje zahtevali uvozniki in izvozniki težkega blaga. Tako bodo po končani izgradnji reške luke, lahko tudi sprejeli ladje z nosilnostjo 250 tisoč ton.

Dela v pristanišču bodo končana do leta 1977. Na tej gradnji je tudi zainteresirano avstrijsko podjetje VOEST-Alpine, ki ga že sedaj uporablja v svoje namene. V letu 1977 bo VOEST-Alpine namesto sedanjih 2,8 milijona ton proizvajalo kar 4,1 milijona ton surovega železa na leto. Da bi se promet še naprej lahko nemoteno odvijal preko reške luke, se je pred nedavnim na Reki mudil direktor VOEST-Alpine dr. Herbert Koller, ki je podpisal pogodbo o nadaljnji desetletni kooperaciji med VOEST-Alpine na eni strani in s pristaniško direkcijo Reke „Transjug“ ter z železniškim transportnim podjetjem Zagreb na drugi strani. V okviru te pogodbe bo omenjeno avstrijsko podjetje imelo preko reške luke 20 milijonov ton prometa v obe smeri, to se pravi, da bo povprečni letni promet avstrijskega velepodjetja VOEST-Alpine obsegal približno 2 milijona ton.

Protestna resolucija SPD „Edinost“ v Pliberku

Odbor SPD „Edinost“ v Pliberku je mestni občini Celovec poslal resolucijo, ki jo objavljamo v celoti.

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku je na svoji seji dne 29. junija 1975 obravnavalo tudi diskriminacijski značaj prenamembe gradbene površine števil. 161 v škodo društva Kulturni dom, ki so si jo dovolili na občinski seji dne 4. junija odborniki ljudske, socialistične in svobodnjaške stranke. Razširjeni odbor SPD „Edinost“ v Pliberku je v tej zvezi sprejel sledečo

RESOLUCIJO:

Soglasno izražamo svoje ogorčenje nad očitno diskriminacijo slovenske narodne skupnosti s strani celovške občine, ki je s svojim proti določilom državne pogodbe in protiuslavnim dejanjem na prozoren način onemogočila gradnjo osrednjega kulturnega doma in s tem dokazala, da koroški Slovenci nismo enakopravni.

Ostro obsojamo to diskriminacijo, ki ponovno potrjuje, da morejo na Koroškem zastopniki večinskega naroda obračati in sklepati zakone, kakor se jim vzljubi, samo da morejo škodovati slovenski narodni skupnosti.

Zato najostreje zahtevamo revizijo diskriminacijskega sklepa in pričakujemo od celovške občine, da z dejanji pokaže, da koroški Slovenci nismo tuji v domovini, temveč enakopravni sodeželani.

Obiskali smo naše otroke v Savudriji

Da se naši otroci na letovanju v Savudriji počutijo dobro, smo poročali že v zadnji številki našega lista. Zastopnik našega lista pa je naše mlade letoviščarje pretekli teden obiskal in se tako prepričal, da se imajo res odlično in da se dobro počutijo.

Ko bo to poročilo objavljeno, bodo naši otroci že doma — saj jih bodo starši pričakali prav danes

je vreme bilo izredno lepo. Zau-pali pa so nam tudi, da je skrb za naše malčke zelo naporna, kar jim rade volje verjamemo — hkrati pa so nam z zadovoljstvom povedali, da je letošnja skupina izredno pri-dna. Seveda pa to ne pomeni, da niso dovolj živahni. V času malice ali kosila kar kipi in vzgojitelji imajo polne roke dela, da ukrotijo lačne „tigre“. Res pravi užitek je gle-

mladih damic, ki so že v skrbeh kaj z odvečnim „prirastkom“. No pa nič hudega. Večina otrok je zago-tovila, da bi prihodnje leto spet šla v Savudrijo. No, resnici na ljubo pa je treba povedati, da se nekaterim, ki so prvič videli „veliko“ lužo niso mogli takoj sprizniti z novim okoljem. Kljub temu pa so potem le vsi postali pogumni in se naučili plavati, kar je seveda za-sluga vztrajnosti in potrpljenja vzgojiteljev, posebno tovarišice Milke iz Ljubljane. Poleg kopanja pa so imeli še priložnost za vrsto drugih razvedril. Šport, igre, in za-bave vseh vrst ter kulturne prireditve so dopolnile za „prosti“ čas tri-fedenskega letovanja. Tako so prejšnji petek na dvorišču doma Zveze prijateljev mladine Ljublja-na center imeli kulturni večer, na katerem so posamezne skupine po-kazale kaj znajo. Naši Korošci so se kar dobro držali in to kljub hudi tremi, katere so se pred nastopom otepli.

Kljub lepemu življenju pa so se otroci že veselili na potovanje do-mov in nekateri so povedali, da imajo kovčke že pripravljene in da štejejo dneve, ko bodo odpoto-vali proti domu. Za spomin na le-tošnje letovanje na Jadranu smo napravili spominsko sliko. Vedri obrazi in sonce je najboljšo potr-dilo, da so naši malčki preživeli res prijetne počitnice na morju. Zvezi slovenskih organizacij ter Zvezi pri-jateljev mladine Ljubljana center, gre vsa zahvala za organizacijo letošnjega počitniškega letovanja naših otrok v Savudriji in upati je, da bodo naši otroci tudi prihodnje leto imeli priložnost letovanja na morju.

opoldne — vendar bomo naše vli-se kljub temu zabeležili, kajti dvo-dnevno bivanje v Savudriji je bilo dovolj, da smo videli kako poteka življenje naših otrok na Jadranu. Spremljevalca naših otrok magister Maja Kupper in študent Martin Ur-bajs ter njuni kolegici so nam po-vedali, da se imajo odlično in da

dati, s kakšnim apetitom pospra-vijo dodeljeno jedajo. In to je ra-zumljivo, morje mlade „turiste“ krepko izmuči in zato je prav, da želodčki pridejo na svoj račun. Kljub temu pa je za otroke „naj-hujši“ čas popoldansko počivanje, ko morajo krotiti svojo odvečno energijo. To pa je spet dobro za njihovo okrevanje in nekateri so se ob morju, svežem zraku, počitku — in kajpada odlični hrani — še „zre-dili“, no to pa naj ostane skrivnost vsakega posameznika, posebno

OBIŠČITE UTO SLOVENSKEGA PROSVETNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ V PLIBERKU NA PLIBERŠKEM JORMAKU

Zabavala vas bosta ansam-bla „Bellamies“ in „Žibert“ iz Ptuja. Za izvrstno kapljico in dobro hrano je poskrblje-val Rojake od blizu in daleč pristrčno vabi

odbor

Bilčovs

V četrtek 21. avgusta tega leta je nepričakovano preminula vsled odpovedi srca Marija Safran pd. Lesjakova Mica v starosti 74 let. Veliko število pogrebcev jo je spremljalo na njeni zadnji poti, kar potrjuje njeno priljubljenost. Moški pevski zbor SPD Bilke ji je na do-mu in ob odprtem grobu lepo zapel v slovo. Naj se rajna mirno odpo-čije od težav življenja. Vsemu so-

rodstvu izrekamo naše globoko so-žalje.

Pred nedavnim sta se v podružni cerkvi v Želučah poročila nevesta Francka Žnidar pd. Kovačeva iz Želuč in ženin Toni Kropivnik pd. Kruščov iz Velinje vasi. Ob tem važnem življenjskem dogodku želi-mo našima novoporočencema vso srečo na njuni skupni poti. Na mnoga leta!

Slovenji Plajberk

Hudo nas je prizadela nenadna smrt Ernstina Ogrisa. Predvsem nas, njegove najožje prijatelje, sošolce in kolege. Poznali smo ga kot prijatelja, ki je bil dobrodošel v vsaki družbi, saj je s svojim veselim razpoloženjem vedno razvedril prijatelje. Pa ne samo to, poznali smo Ernstina kot tovariša z poštenim značajem in zdravo narodno zavestjo, poznali smo ga kot zavednega Slovenca.

Šele lansko leto je z maturo zaključil slovensko gimnazijo v Ce-lovcu, svoja dijaška leta pa preživel v slovenskem dijaškem domu. Nameraval je študij nadaljevati na univerzi, vendar mu tega bolezen ni dopuščala. Zato se je začetek julija zaposlil kot uslužbenec na ce-lovški visoki šoli, vendar ga je nepričakovana smrt iztrgala iz kroga svojih novih sodelavcev in prijateljev.

Na njegovi zadnji poti ga je spremljala velika množica znan-cev in prijateljev, med njimi tudi njegovi nekdanji profesorji in sošolci, kar priča o njegovi splošni priljubljenosti. Ob odprtem grobu so mu zapeli v slovo prijatelji iz njegove domače vasi.

Vsi, ki smo poznali našega tovariša in prijatelja Ernstina, mu bo-mo ohranili večni spomin. Naše iskreno sožalje pa velja zlasti nje-govim staršem in sorodnikom. Naj mu bo zemlja lahka!

Nove atrakcije minimundusa

V okviru manjše svečanosti so v petek preteklega tedna predali društvu „Rešite otroka“ — „Retter das Kind“ tri nove miniaturne zgradbe za mali svet ob Vrbskem jezeru — minimundus. Predali so model znane-ga indijskega gradu Tadž Mahal, imenovan tudi „nagrobni spomenik velike ljubezni“, ki ga je takratni indijski kralj dal sezidati v darilo svoji ženi. Drugi model je darilo poljske ambasade in predstavlja grad kraljev v Varšavi; ta grad ima zani-mivo zgodovino: zgradili so ga že v 13. stoletju, residenca kraljev pa je postal šele leta 1611. V drugi svetovni vojni je bil grad popolnoma uni-čen. Danes pa se na Poljskem trudijo, da bi grad na novo sezidali in raču-najo, da bo restavracija končana do leta 1978; tako je model, ki ga vidi-mo v minimundusu torej že prehitel original. Tretja miniaturna, ki so jo predali, pa predstavlja londonski tower, znano angleško palačo in ječo. Svečanosti se je udeležilo mnogo častnih gostov, ki jih je pozdravil predsednik deželne zveze za Koroško društva „Rešite otroka“, dvorni svet-nik primarij dr. Emmerich Moritz. Med častnimi gosti so bili člani de-želne vlade in mestnega sveta Celovec. Predsednica avstrijskega društva „Rešite otroka“ dr. Martha Kyr-le je v slavnostnem govoru pouda-rila, da minimundus — mali svet ob Vrbskem jezeru, ni samo turistična atrakcija, ampak da ima v prvi vrsti globok humanitaren aspekt: poma-gati otrokom, ki so bolni ali v social-no slabem okolju, ki so torej v senci takoiimenovane „družbe obilja“. Žu-pan Guggenberger pa je znova potr-dil pripravljenost mesta, da bo tudi v prihodnje skrbelo za razvoj mini-mundusa, ki služi tako plemenitemu

namenu. Deželni glavar Wagner pa je rekel, da je minimundus tudi iz-raz povezanosti dežele Koroške z Evropo in svetom, saj so v tem ma-lem svetu razstavljena številna zna-čilna poslopja iz vsega sveta.

Svečanosti je sledil ogled mini-mundusa, kjer se je lahko vsak pre-pričal o pestrosti razstavljenih mode-lov. In če pomislimo, da gre ves do-biček te velike turistične atrakcije v korist dobrotelnih namenov, potem se obisk minimundusa kar dvakrat splača, prvič spoznamo svetovne zna-menitosti, drugič pa pomagamo tem otrokom, katerih se naša družba še vse premalo spominja.

Slovensko planinsko društvo Celovec vabi na

IZLET NA OJSTRICO

v soboto 30. in nedeljo 31. avgusta 1975.

Zbirališče v soboto ob 7. uri pred hotelom Creina v Kranju. Od tam bomo skupno s kranjskimi planinci nadalje-vali vožnjo v Kamniško Bistri-co in nato peš do planinske kočje na Kamniškem sedlu. Če bo lepo vreme, se bomo še isti dan povzpeli na Planjavo ali na Brano. V nedeljo pa bi šli na Koroško in na 2349 metrov visoko Ojstrico, ki spada v družino poti prijatelj-stva.

Odbor

JOSIP JURČIČ

3

Domen

Prišedši v zgornjo gospodovo izbo, sede Jurec kakor domač blizu peči, sname jopico in napravi tobaka, ki se je bil tačas že obilo raztrosil med kmete.

„Mrzlo je, da bi skoraj človek najrajši sam vase zle-zel,“ spregovori Jurec, ko je po dolgem predevanju in pre-sedanju pri peči zasedel dobro mesto. „Pliči bodo padali z drevja, ako tri noči tako dela; gor sem šel po travniku in ivje se dela po vrbovju, kakor bi bil sneženo posul. Hu-da zima, dobra letina.“

„Čez travnik si šel? Zakaj ne po gazu naravnost?“

„Res, to sem vam ravno hotel povedati. Precej, ko sem prišel domov, sem odpravil fanta od hiše, kakor ste mi svetovali.“

„Vendar že; to si storil prav. Popred bi ga bil že moral.“

„Ne vem,“ odmaja Jurec, „žal bi mi kmalu bilo za njim; otovrej delavnega človeka ne bom dobil za pluzne. Pa še nekaj nerodnega sem naredil, ko sem mu ukazal, naj popusti mojo hišo — nekaj napačnega, česar ne bi bil smel storiti.“

„Kaj si storil? Če si ga izpehal, kaj za to!“

„Ne, suval ga nisem; tudi se ne bi bil dal, zakaj ne dobeste ga človeka v našem kraju, da bi si upal Domnu za vrat. Pa vas sem imenoval — ne vem, kako sem se za-govaril — povedal sem mu, da sem pri vas izvedel, da gleda po moji hčeri. To ga je pa raztogotilo, da se bojim, da ne bi kaj hudega nameraval.“

„Meni?“ povzame naglo Sova in vstane s stola. Lice se mu čudno spači. „On bi meni kaj prizadel?“

„Nu, jaz menim, da sile ravno ne bo; Domnu se je-zica kmalu poleže, jutri pozabi, kar je danes govoril. Ven-dar nocoj se je tako čudno grozil, da me je mraz spre-letel, in kar si nisem mogel drugega, anti naravnost semkaj sem moral iti. Bog varuj, da bi se prestrašili, samo ogibajte se ga malo. Tudi si je v glavo vlepel, da ga sovražite in mu povsod nagajate in stave stavite. To se ve, da sem mu jaz izbiral te misli iz glave, pa on je trmast in svojeglav, ne da si dopovedati.“

„Teda j pravi, da sem mu jaz za nagajivost, in me hoče odpraviti? Hu, hu! Ko bi ga pa jaz prehitel? Župan je ravno dobil ukaz, naj vaša soseska da dva vojaka. Zdaj bo lovil in lovil, da ujame ptiča, ki ga bom jaz za-znamoval. Nobeden pa ni goden bolj kot tvoj dozdanji hlapec.“

„Ne, tega mu pa ne privoščim, da bi moral v voja-ščino,“ pravi Jurec, „nazaj ga ne bo več, ako gre na vojsko.“

„Ni ga treba,“ odgovori Sova.

„Jaz ga bom pogovoril, porednega srca nil Rajši že dajte loviti preteplilnike in druge negodete, kakršnih se nam ne manjka v vasi. V vojno pa Domna ne — Domna. Če sem ga ravno iz hiše podil, lovit ga ne grem nikoli, rajši mu povem, naj se skriva.“

„Jaz pa čem ravno tega z glave; le pojdi mimo žu-pana na vas in reci mu, naj še ta večer pride k meni ali pa jutri zgodaj, in pollej se bova že zmenila. Ti pa ne zini besede ni o tem, da zdaj koga lovite, ni ne, da imamo ravno tega človeka na mislih. Če eno besedo komu poveš, kar si slišal zdajle iz mojih ust, potem je proč z najinim prijateljstvom. Županu reci samo, naj k meni pride.“

Jurec je kmalu potem počasno korakal od grada po razgaženem zmrazem snegu in kimaje z glavo rekel sam pri sebi: „Lej ga šenta, res ga sovraži Sova že od svojih dni, kar se je zlegel in zgodil. Nekaj mu je fant že naredil, da še sam ne ve kaj. Čudno je to, čudno!“ Reki, stisne stari mož roke v kožuhovala žepa ter jame nagleje in gosteje stopati proti vasi.

Gospoda Sova pa so še dolgo čutili tisto noč, kako je, trdo stopaje, hodil po svoji sobi gor in dol. Stara hišna se ni mгла načuditi, da so čmerikavi gospod tako spočiti, da se jim ljubi še čez polnoč brez dela in potrebe od stene do stene. Ko bi bil pa kdo šel na mačje mesto, na hlevsko streho, ki je bila gospodovemu oknu nasproti, bi bil videl, kako je Sova s strašno razmršenim obrazom, sam sebi go-voreč, letal sem ter tja po izbi. Zakaj ni šel spat kakor vsi drugi ljudje, njegovi tlačenje v vasi, njegova družina, nje-gova sinova in žena? Ali mu mar vest ni dala zlekiniti se po mehkih blazinah? Ali kaj bi bil storil, saj se že dvajset let ni pečal z ljudmi in tudi v mlajših letih le po malo!

3

STARA META

Četrť ure od vasi na hribcu je stala lesena kočja. Okrog nje je bil nasajen majhen vrtič; sicer pa ni bilo nobenega poslopja, ni kozolca ni hleva, pri kolibi. Kak dober streljaj daleč proti severu pa se je začela gošča, vaška hosta.

Prebivala je v tej koči stara žena, osebenjica Meta, mati Domnova. Sede na starem, polomljenem stolu, je imela pred seboj ukajen kolovrat in, počasno goneč bren-čeče vreteno, je vlekla predivo s kodelje. Razen stare pre-dice ni bilo ničesar znamenitega v mali koči. Nad črvido mizico je visela brleča leščerba, ki pa je bila brljavi pre-dici čisto brez potrebe. Vendar se ji ni nitka ne enkrat utr-

Otrok hoče v materino posteljo

Nekateri otroci dobro in trdno spijo, drugi pa se v snu prebujajo, kričijo in celo vstajajo. So pa tudi taki, ki že od ranega otroštva naprej staršem prav s spanjem povzročajo težave: nočejo v posteljo, nočejo zaspiti, odhajajo v posteljo staršev, se večkrat prebujajo in podobno.

Omenjene težave ne izvirajo iz otrokove nagajivosti. Lahko so vzrok slabega zdravstvenega počutja, slabih navad ali pa ni zadovoljena otrokova potreba po ljubezni in varnosti.

Znano je, da so v otrokovem razvoju obdobja, ko se celo pri otrocih, ki dobro spijo in katerih čustvene potrebe so zadovoljene, pojavijo težave in motnje pri spanju. Že v prvem življenjskem letu si na primer otrok sam izbere način, ki mu pomaga zaspiti. Pred spanjem sesa palec ali rob blazinice, zleze v kot postelje, se zvije v klobčič in podobno. Dveleten duševno dobro razvit otrok zavlačuje odhod v posteljo. Vse mogoče si izmisli — poljubček, kablčko, pravi, da je lačen, vsem boče reči lahko noč — samo da bi ostal še pri starših ali pa pri igri. Dveinpolleten otrok ima rad, da mu pred spanjem povemo pravljico, zapojemo pesmico, posebno pa rad jemlje v posteljo igrače. Triletni otroci gredo navadno radi v posteljo in hitro zaspijo. Pet do šestletni otroci pred spanjem radi gledajo slikanice, posebno pa se dobro počutijo, če se oče pred spanjem z njimi pogovori. Pri osem do devetletnih otrocih pa je odhajanje v posteljo pogosto povezano s težavami: nočejo od televizorja, za spanje se počasi pripravljajo, želijo dolgo brati v postelji in podobno.

Najbolj pa smo vznemirjeni, če otrok sleherni noč prihaja v našo posteljo. Prebudi se v joku in priteče v materino posteljo in sploh noče več zaspiti v svoji postelji. Ponavadi nam otroci povedo, da so nekaj hudega sanjali; o hudi živah ali pa ljudeh, ki lezejo skozi okno v sobo. Pogosto otrok po takih sanjah težko ponovno zaspiti in hoče ostati v materini postelji.

Kje so vzroki za to? Odhajanje v posteljo staršev, predosem matere, je pri mnogih otrocih od drugega do tretjega leta hitro minljiva želja, ki nima globljih vzrokov. Lahko pa je to posledica tega, da mati za otroka čez dan nima dovolj časa, da mu ne posveča dovolj pozornosti in tako si otrok „to sam vzame“. Pet-

Rak ni bolezen civilizacije

Akademik in direktor inštituta za eksperimentalno onkologijo v Moskvi Nikolaj Blohin je povedal, da ne verjame v univerzalno zdravilo proti raku. Obenem se sprašuje, kaj sploh pomeni „rak“. To je uradno ime za najmanj sto sorodnih boleznih. Pravi, da ne pričakuje, da bi vse te bolezni lahko ozdravili z enim samimi preparatom...

Ugledni sovjetski onkolog nadaljuje, da je izhod mogoče najti v kombinaciji več metod: kirurških, sevanja in kemične terapije oziroma uporabe zdravil. Vendar pa znanost ne sme zapirati poti novim spoznanjem, posebno ne na področju, na katerem mnoga vprašanja še niso rešena, kot je to pri raku.

Nikolaj Blohin je že 22 let direktor inštituta za eksperimentalno klinično onkologijo in vodi veliko skupino znanstvenikov, med katerimi je tudi osem članov akademije znanosti, 50 doktorjev znanosti, 250 magistrin in okoli 1600 raznih sodelavcev.

„Nisem pesimist glede možnosti zmage nad rakom,“ pravi Nikolaj Blohin, ki je te dni v inštitutu sprejel skupino novinarjev. „Mislim, da je zdaj prišel pravi čas, da človeštvo premaga to nevarno bolezen. Pred tem pa bi bilo treba doseči napredek na nizu področij medicine in drugih znanosti. Najprej je bilo na primer treba prodreti v celico, kar pa dolgo ni bilo mogoče. Kot so ljudje tisoče let umirali zaradi kuge ali tuberkuloze in se vse do pred kratkim proti njima niso mogli boriti, je tudi z rakom.“

„Rak že danes ni neozdravljiva bolezen kot je bila nekdanj. Natančneje povedano, obstajajo vrste te bolezni, ki jih zdravijo z uspehom. Nekatere druge spet lahko le delno ozdravimo, obstajajo pa tudi take, pred katerimi je medicina za zdaj brez moči.“

Akademik Blohin je navedel podatek, da se je pojavljanje raka pri ženskah v ZSSR v zadnjih desetih letih ustavilo in da se število obolelih ne večja, kar je ocenil kot pomemben

uspeh. Navedel je tudi, da je umrljivost zaradi raka pri ženskah dvakrat manjša kot pri moških. Vzroke pa je pripisal nekaterim težjim oblikam raka, za katerimi pogosto težijo moški.

„Rak na maternici uspešno ozdravimo v 60 odstotkih primerov. Nekatere ozdravljene ženske lahko spet rodijo.“

Sovjetski znanstvenik meni, da je zgodnja diagnoza eden izmed odločilnih dejavnikov za zdravljenje raka. Navaja podatke o načinu, po katerem so v ZSSR organizirali omrežje inštitutov za boj proti raku. Akademik meni, da bodo v doglednem času za celotno prebivalstvo organizirali sistematske preglede, na katerih bodo lahko odkrivali obolenja za rakom že v začetni fazi.

„Pravda“ je pred kratkim objavila novico o sovjetsko-ameriškem sodelovanju v boju proti raku. Ena izmed teorij, ki pa jo bo treba znanstveno utemeljiti, govori o virusnem izvoru raka.

„Pri nekaterih živalih so že dokazali, da je

Poskusite!

ŠVICARSKI ZREZKI

Potrebujemo 4 do 5 telečjih zrezkov, 4 do 5 tankih rezin sira, sol, moko, 2 jajci drobtine in maščobo za cvrenje.

Potolčene zrezke posolimo in na polovico vsakega zrezka damo rezino sira, zapognemo, robove potolčemo ali spnemo z zobobrcem. Dunajsko panirane zrezke ocvremo v vroči maščobi in takoj serviramo.

PREPROSTO MARINIRANE RIBE

Kakršnokoli ribo narežemo na koščke, le-to solimo, povajamo v moki in spečemo na razbeljenem olju. Ko se ohladi, jih zložimo v skledo, pridonemo nekoliko narezane čebule (na kolobarje), limonine rezine, celoga popra ter jih polijemo po vrhu z oljem in s kisom. Skledo potem pokrijemo in postavimo na hladno.

letni deček je nekoč dejal materi: „Ker nisi pri meni podnevi, bom pa jaz ponoči pri tebi.“ V mamino posteljo prihajajo tudi tisti otroci, ki jih je strah. Če smo čez dan strašili otroka, češ prišel bo povodni mož in te odnesel, je popolnoma razumljivo, da otrok o tem sanja in potem išče v materini postelji zavetje.

Mnogi starši menijo, da ni posebne škode, če otrok zaspri v njihovi postelji. Brž ko zaspri, ga prenesejo v njegovo posteljico. Toda mnogi otroci se pri tem ponovno prebudi in glasno protestirajo. Med njimi so tudi taki, ki spijo samo napol, kakor da bi pazili na mater. Pri mnogih od teh otrok niso zadovoljene čustvene potrebe ali pa potrebe po igri. Otroci, ki se podnevi sproščeno igra, ki je deležen naše nežnosti in ljubezni, ki raste v okolju, kjer ni nerazumevanja in konfliktov, ki je sit in zdrav, bo ponoči dobro spal.

Kako naj ravnamo z otrokom, ki hoče spat v postelji staršev? Povedati mu moramo, da s svojim ravnanjem prebudi mamo in očeta. Tako sta podnevi utrujena in ga ne bosta mogla peljati na sprehod, mu pripraviti dobrega kosila, sešiti obleke za punčko itd. Seveda razložimo to otroku njegovi starosti primerno.

Na otroka tudi pomirjevalno vplivajo igrače, ki mu jih položimo v posteljo. Opazovanja so pokazala, da lahko otrok mirno spi, četudi je postelja polna igračk.

Če tudi to ne pomaga, mu za nekaj časa dovolimo zaspiti v mamini postelji, nato pa ga prenesimo v njegovo. Seveda mu moramo to prej povedati: „Kar mirno zaspri, sinek moj, ko boš že v pravljicni deželi, te bo mamica rahlo prenesla v tvojo posteljico.“ Kmalu bo otrok pripravljen zaspiti v svoji postelji.

Poznamo tudi otroke, ki se tega težko odvadijo. V ravnanju s takim otrokom morata biti oče in mati solidarna. Nepravilno je, če poseže oče vmes: „Vzemi ga k sebi, da bo mir.“ Otroci bo začel to izkoriščati in se bo razvadal. Če to opazimo, je najbolje, da ga pustimo nekaj noči jokati. Jok bomo zares težko prenesli, toda le tako ga bomo odvadili nečesa, kar bi v bodočnosti lahko povzročilo velike nevednosti. Otroci bi postal nesamostojen, ne bi mogel na otroška letovanja, niti k sorodnikom.

Sicer pa ne smemo uporabljati sile, kajti navadno je to hitro minljiva muha in ni potrebno, da so starši zaradi tega zaskrbljeni.

Drobni nasveti

Nekatere vrste volnenih izdelkov puščajo na tekstilu vidne sledove. Zelo neokusno je to pri temnih oblekah, preko katerih smo imeli oblečene svetle jopice. Ker dlak ne odstranimo niti z najboljšo krtačo si pomagamo z lepilnim trakom. Ovijemo si ga okrog roke, tako da je lepljiva stran obrnjena navzven in vlečemo po blagu.

Navlaženo perilo se nam v suhih in toplih stanovanjih čez noč preveč osuši, da bi ga drugi dan lahko lepo zlikali. Če mu hočemo ohraniti primerno vlago, ga po navlaženju zvijemo in spravimo v večjo polivinilasto vrečko.

gala, dasiravno so ji služili prsti zase in namesto oči. Ob steni je stala slaba postelja in pred njo velika skrinja iz hrastovega lesa. Sicer pa je bilo vse prazno.

Ker je starka vedno stanovala sama, v vas pa ni več mogla ali hotela, je imela vendarle žensko slabost, da je rada govorila in tudi na samem ni mogla molčati. Zato je med svojim delom ven in ven godrnjala v predivo. Največ reči človek ne bi bil mogel razumeti, kajti starka je včasih le mrmrala, včasih celo samo migala s suho brado. Le kadar je prišlo kaj posebno važnega iz spominov njene stare glave, kaj takega, kar ji je razvnelo materino srce, tačas je tudi jezikeček jel živjeje opletati in mleti po brezobih čeljustih, tačas je nabrana roka hitreje pulila laneno predivo s kodelje in tudi kolesce je oživelo v svojem onemernem teku.

„Bo, bo,“ tako se je jezila starka, „zadostil Imel bo zadosti; več ko gospodar bo imel! Kadar bom jaz pete stegnila — bog mi grehe odpusti in kri Kriščeva me omij! — pollej naj bo dobil pismo in naj mu bo plačal nanj oče, kar je meni obljubil. In ti, Meta, si ga dela v skrinjo in šele po smrti ga smeš pokazati, uj, šele po smrti, ko že ne boš videla, kako ga tvoj sin uživa.“

Zdajci šepeta starka zopet nekaj časa nerazločljivo v kolovrat. Videti je bilo, kakor bi molila ali boga prosila odpuščenja grehov, ker je obračala oči na steno, kjer je visel sv. križ.

„Ljubili bi ga imel in ne pozna gal!“ je govorila dalje, „svet ga ne ve, celo v bukvah ga ni, le v moji glavi je; odkar je še Plevnik šel pod zemljo, ki mi je pismo prebral, pollej je le v moji glavi!“

„Kaj je le v vaši glavi?“ jo vpraša sin Domen, ki je, vstopivši v hišo, čul zadnje besede.

Mati se zgane. Ni bila navada, da bi sin hodil k njej,

najmanj pa še tako pozno ponoči. Tudi ga ni videla, kdaj je prišel v hišo; skrbelo jo je, ni li slišal česa, kar je sama sebi govorila.

„Kaj je vam v glavi?“ reče sin drugič. „Morda so se vam stari možgani vneli?“

„Kaj si prišel?“ vpraša nasproti starka sina.

„Proči!“ odgovori sin ter sede za piškavo mizico na klop in postavi veliko culo predse. Ka bi starka ne bila brljava od dela, skrbi in trpljenja prejšnjih let, bi bila videla, kako je sinu lice zatemnelo, kako se mu je iz očesa brala nevolja, nesreča in srd.

„Za božji čas! Vendar se nisi sprl z Jurcem, da bi bil pustil službo pri njem? Ne, tega nisi storil, tega! On je bil mož: ko bi njega ne bilo, morda bi ne bilo zdaj tebe, ker bi umrl, in bogve kaj bi bilo z materjo tvojo.“

„Za plot bi me bili vrgli precej po porodu, bolje bi bilo,“ odgovori sin z nekim čudnim glasom ter zakrije obraz v prgišče.

„Za božji čas! Kaj ti je? Ne govori tako, to je greh pred bogom!“ je svarila stara žena sina in popraševaje počasi izvlekla iz njega, kaj in kako je, da ga je Jurec spodil iz hiše zavoljo hčere, mlade Anke. Ko je slišala, da gospodar zlasti zato noče in ne bi hotel dati svoje hčere njenemu sinu, ker je nezakonski in oče njegov svetu neznan, je globoko vzdihnila, rekla pa ni ničesar.

Vendar je vedela, koliko je sinu težko pri srcu, kako ga mora to peči, in v srce se ji je smilil.

„Nič ne maraj, ljubi moj Domen!“ tako ga je začela milo tolažiti, „nič ne maraj, jutri, ko se bo sonce vzdignilo, vzamem jaz palico in grem dol v dolino k Jurcu in vse bom poravnala z njim in pogovorila ga, da te zopet vzame. Zastran Anke ti pa skrivaj povem toliko, da jo boš

lahko dobil po moji smrti; dote boš že imel toliko, kolikor vsak ženin v naši fari, če ne več, pa tiho bodi in sam vedi! Jaz bom boga prosila in mamko božjo in svetega Damijana, tvojega patrona, da bi mene kmalu vzel zavoljo tebe in tvoje sreče; zakaj veliko veliko slabega sem jaz preživela in prebila na svetu, Domen!“ Rekši, se ji udero debele solze po velem, nagrbčanem licu.

Sin je tiho strmel predse. „Nič ne bo, mati, nič“ reče potem, „nazaj ne grem. Jaz si ne bom prosil, nihče ne bo zame prosil, tudi vi ne. Ne vzame me niti ne grem!“

„Ako te jaz prosim, da pojdi, menda mi boš vendar storil to, saj dolgo me ne boš imel; ne bom več dolgo drugemu svetu za nadloge in spotiko. Nikoli te niso ljudje tožili —“

„Zmerom me je tožil eden,“ ji seže Domen v besedo, „in taisti me je tožil tudi nocoj in morda še kaj misli storiti z menoj; po sili hoče, da bi me obesili; pa pri moji živi duši, udari strahovito ob mizo, „jaz mu jo bom naložil, da mu ne bo treba nobenega posla oskrbovati več, ni tožiti ni opravljati. Sova me je založil, sovraži me, pa ne vem, kaj ga bodem, do zdaj mu nisem storil ničesar, hočem pa razmeriti vse, kadar se snideva!“

Ko je stara mati slišala ime Sova, se je prestrašila. Precej jame sinu to misel izpodbijati. „Kako ti na misel pride, Domen, da bi se graščak Sova zate pečal? Če te je založil, kaj mu hočeš, bog te obvaruj hudega, Gra te delaj, bog ga bo že sam kaznoval.“

„Mati, vi ne veste nič!“ odgovori sin kratko in zamolklo. Vse poskušnje stare žene utolažiti njegovo vrolo kri so bile zastojne, on je ni poslušal; le sem ter tja se je odrezal: „To jaz sam vem, jaz bom sodil!“

(Dalje v prihodnji številki)

Domača trgovina

Pavel Močilnik

PLIBERK - BLEIBURG
(ob vhodu na sejmski travnik)

● Špecerija ● Perilo ● Konfekcija
● Domača postrežba ● Solidne cene

OB LETNEM SEJMU IN VSAK ČAS:
● ODLIČEN MED,
● LECET IN KONDITORSKO BLAGO

PRI TVRDKI

Gottfried Stöckl

PLIBERK - BLEIBURG

○ KAVARNA
○ KONDITORIJA
○ LECTARNA IN VOSKARNA

Od leta 1393 Pliberški sejem na travniku

največje in najstarejše ljudsko slavje
južnih predelov Koroške

od sobote 30. avgusta do ponedeljka 1. septembra 1975

- V soboto popoldne povorka na sejemski prostor z robo in rajjo. Domači župan g. Mory bo načepil prvi sodček piva. Zvečer velik ognjemet.
- V nedeljo množično srečanje sejemskih gostov iz vseh strani od blizu in daleč. Na sejmišču pester zabavni park in razstavišča. Na sejmu živahna prosta trgovina.

Posojilnica Pliberk

Völkermarkter StraÙe/VelikovÙka cesta 1 telefon (0 42 35) 239

- ima sedaj tudi pravico menjalnice ter Vam nudi
- izvedbo vseh denarnih poslov

Kmečka gospodarska zadruga Pliberk

Völkermarkter StraÙe/VelikovÙka cesta 1
tel. (0 42 35) 239

s poslovalnicama v Šmihelu tel. (0 42 35) 34 1 06
v Žvabeku tel. (0 43 56) 349

Vam dobavi
po najugodnejÙih pogojih kmetijske, stavbene in gospodinjske potrebÙine

Trgovina z gozdnimi sadeži

**ANNI
FRITZ-MADER**

PLIBERK - BLEIBURG

Kupujemo in plačamo dnevno
po najviÙjih cenah vse gozdne
sadeže

Posojilnica Šmihel pri Pliberku

- hranilne vloge
- posojila in krediti

- menični eskonti
- valute in devize
- skratka vse bančne posle

Obiščite našo samopostrežno trgovino

Krivograd

ŠMIHEL NAD PLIBERKOM
ST. MICHAEL OB BLEIBURG

telefon (0 42 35) 34 1 97

- Kmetijski stroji
- Električni stroji
- Televizorji, živalni stroji
- Živila
- Tekstilije
- Kozmetika
- HiÙne potrebÙine
- Material za električne in vodovodne napeljave

Letos spet stojnica
na sejmskem travniku

- Stavbeno in
- pohiÙveno mizarstvo
- Oprema prostorov
- Trgovina s pohiÙtvom
- Žaluzije
- Razne obloge tal

PohiÙstvo mojstrskega podjetja

TRGOVINA

R. Skias

MOOS
BLATO 45

telefon (0 42 35) 486

Vse za vaÙo hiÙo in gospodarstvo
vam nudi najugodnejše

SUPERMARKET

VALENTIN IN
ANGELA

BLAŽEJ

PLIBERK
BLEIBURG
telefon (0 42 35) 394

Letos spet stojnica
na sejmskem travniku

NON-STOP

**ŠTEFAN
TRAMPUŠ**

- Trgovina z lesom
- Podjetje z žago

NONČA VAS - EINERSDORF
PLIBERK - BLEIBURG

MIZARSTVO

**Hanzej
Leitgeb**

ŠMIHEL NAD PLIBERKOM
ST. MICHAEL OB BLEIBURG

- Kvalitetna izdelava vseh vrst mizarских del
- Specialna izvedba kuhinjske opreme
- Priznana stavbeno mizarstvo

MÖBEL INTERNATIONAL

Wuntschek — 9150 Bleiburg/Pliberk, tel. (0 42 35) 263

- PohiÙstvo iz celega sveta
- PohiÙstvo iz lastne proizvodnje
- PohiÙstvo domačega strokovnjaka v solidni ročni izdelavi
- Vaša prednost!

Podjetje

Theodor Kalliwoda

PLIBERK - BLEIBURG

podružnica

LABOD - LAVAMÜND

- Sanitarije
- ventilacije
- kurjave
- naprave za klimatizacijo

V R T N A R S T V O

Zofija Ules

PLIBERK - BLEIBURG

- POVRTNINA
- ROZE
- SOPKI (BUKETI)
- VENCI

Čevljarski mojster

Valentin Karnitschnig

PLIBERK - BLEIBURG

Kupujte pri nas —
zadovoljni boste!

Priznana trgovina s čevlji vseh vrst
na glavnem trgu (10.-Oktober-Platz)

- Lesno gradbeno podjetje
- Montažne hiÙe

Valentin Krof

- Tesarstvo — žaga

9150 BLEIBURG — PLIBERK
EINERSDORF — NONČA VAS 50

Gradbeni material hitro in poceni
dostavlja podjetje

Valentin Breitnegger

ČIRKOVČE — PLIBERK - BLEIBURG - TEL. 442

Izvajamo tudi zemeljske premike

GOSTILNA

ŠERCER

v ŠMIHELU
in BRÜCKENWIRT v PLIBERKU
BLEIBURG

- ODLIČNA POSTREZBA
- PRVOVRSTNE KVALITETE
- UDOBNI IN PRIJETNI PROSTORI

HOTEL - RESTAVRACIJA

BREZNIK

PLIBERK
BLEIBURG

Dragulj koroškega gostinstva

Priporočamo našo izvrstno kuhinjo z njenimi specialitetami

- Tujske sobe z vsem komfortom
- idealna hiša za Vaš zimski ali letni dopust

Mizarski mojster

Herman Kuschej

Trgovina s pohištvo

PLIBERK - BLEIBURG

- Odlična delavnica
- pohištvene oprave in
- gradbenega mizarstva

Mehanična delavnica
in prodaja

HERMANN ŽELE

Opel - General Motors
zastopstvo

EINERSDORF
NONČA VAS 70
9150 PLIBERK - BLEIBURG
telefon (0 42 35) 449

Steklarstvo

GREGOR SCHIPPEK

- Gradbeno
- portalno
- in
- profilno
- zastekljenje

Pliberk - Bleiburg

RUTAR CENTER

DOBRLAVAS — EBERNDORF

A 9141

nudi vedno več

telefon (0 42 36) 381

HOTEL in A&O TRGOVINA RUTAR

letno in zimsko kopališče — savna — solarium

DOBRLAVAS — LIDO

A 9141

telefon (0 42 36) 220

VRT EDEN — odprt do 30. septembra

TAVERNA

domače gostišče za specialitete v HOTELU RUTAR

DOBRLAVAS — EBERNDORF

A 9141

telefon (0 42 36) 281

Kemično čiščenje, servis za oblačila

Vitus Kotnik

Sodobno krojaštvo za oblačila po meri in noše

9150 Bleiburg — Ebersdorf 94
Pliberk — Drveša vas 94
telefon (0 42 35) 298

Obiščite
gostišče

'JUENA'

Alojz in Alenka
GREGORIČ

ČEPIČE
GLOBASNICA

Domače
kakovostno
pivo

GÜSSER BRAUEREI-AG

NAKUPNI CENTER

kupuj pri **KRAUT**-u in varčuješ

PLIBERK - BLEIBURG

Na sejmskem travniku ne razstavljamo. Odprto imamo tudi v nedeljo. Upoštevajte naše posebno ugodne SEJMSKE POSEBNE PONUDBE v naših izložbah.

ee
elektro
enzi

BLEIBURG-PLIBERK
telefon (0 42 35) 492

Strokovna trgovina za elektriko
Valentin Enzi

Svetuje in načrtuje električne instalacije, električne kurjave in razsvetljavo

Podjetje je specializirano za hifi-stereo-naprave in barvno televizijo

Tvrdba

STEFITZ

„Schloßhosen“

PLIBERK
BLEIBURG

Na pliberškem sejmu na travniku ogromna izbira moških, ženskih in otroških hlač po najnižjih cenah = Schloßhosen

Takoj sprejmemo v službo izučene in priučene šivilje. Plačamo 25.- oz. 30.- šil. na uro

V trgovini s stroji

MAX TRAUN

PLIBERK — BLEIBURG

- vse poljedelske stroje
- šivalno stroje
- radio-aparate
- kolosa in motorna kolosa po ugodnih cenah in plačilnih pogojih

OPEKARNA

STEFAN LIESNIG

PLIBERK
BLEIBURG

- Kletni kamni
- Stropi tipa Katzenberger
- Betonska opeke in strošniki
- Kvadri
- Cevi
- Posek, gramoz

- Simca - Sunbeam
- Alfa-Romeo service

- Trgovina z novimi in rabljenimi avtomobili

- Shell-črpalka

- Specialna naprava za zaščito podvozja proti rji

- Sodobno vžgano lakiranje

- Lobakon - zaščita podvozja

Trgovina z avtomobili in mehanična delavnica

Hans Schneider

PLIBERK — DRVEŠA VAS

RAIFFEISENKASSE

PLIBERK-BLEIBURG

- VALUTE
- DEVIZE

BANKA VAŠEGA ZAUPANJA